

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๘

(สมัยวิสามัญ สมัยที่สอง ครั้งที่ ๒)

วันเสาร์ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๕

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๒๕ (สมัยวิสามัญ สมัยที่สอง ครั้งที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

(๘)

หน้า

ครั้งที่ ๘/๒๔๗๘ (วิสามัญ ครั้งที่ ๒) สมัยที่ ๒

วันเสาร์ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๘

๑. เรื่อง แจงข้อที่ประชุม

พ.ท. หลวงรังเสถียรพิชัย สมาชิกประเภทที่ ๒ ขอลาการประชุม

ตลอดสมัยประชุม

๕๑๗

๒	กระทู้ถาม	
(๑)	เรื่อง บ้านที่พักของตำรวจภูธร ของนายมงคล รัตนวิจิตร (นครศรีธรรมราช)	๔๑๗
(๒)	เรื่อง การส่งเจ้าหน้าที่ออกส่งสอนอบรมพลเมือง ของ นายบุญศิริ เทพาคำ (แม่ฮ่องสอน)	๔๑๘
(๓)	เรื่อง ที่ดินสงวนสำหรับเลี้ยงสัตว์ ของ ร.ค. ดัก รัตนพันธ์ (พัทลุง)	๔๑๙
(๔)	เรื่อง ที่ดินของแผ่นดินตกไปอยู่ในความปกครองของผู้อื่น ของ ร.ค. ดัก รัตนพันธ์ (พัทลุง)	๔๒๐
(๕)	เรื่อง นโยบายที่จะบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ ของ หลวงนรินทร์ประสาทรเวช (จันทบุรี)	๔๒๒
(๖)	เรื่อง งดการเก็บเงินค่าธรรมเนียมเรือเล็ก ของ หลวงศรีเชตคันทร (นนทบุรี)	๔๒๓
(๗)	เรื่อง ฐานะของคนไทยในปักข์ไค้ ของ นายมงคล รัตนวิจิตร (นครศรีธรรมราช)	๔๒๔
(๘)	เรื่อง เงินใ้ควักร้างบำรุงโรงเรียนหนักธรรม ของ หลวงศรีเชตคันทร (นนทบุรี)	๔๒๗
๓.	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งกรรมการสอบสวนภาวะกรรมการ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ของรัฐบาล	๔๒๘
๔.	ร่างพระราชบัญญัติโอนกรมสิทธิที่ดินป่าซึ่งเป็นสาธารณสมบัติ ของแผ่นดิน ตำบลปากเพรียว อำเภอปากเพรียว จังหวัดสระบุรี ให้แก่เทศบาลเมืองสระบุรี พุทธศักราช ๒๔๗๙ ของรัฐบาล	๔๓๘
๕.	ร่างพระราชบัญญัติรวมอนุญาตการปกครองคณะสงฆ์และการ พระศาสนา พุทธศักราช ๒๔๗๙ ของ นายทองอยู่ พุ่มพวง (ธนบุรี)	๔๓๙

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๘/๒๕๑๕ (วิสามัญ ครั้งที่ ๒) สมัยที่ ๒
วันเสาร์ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๕
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๓๓ นาฬิกา

ประธานสภาฯ : กล่าวว่า
วันนี้สมาชิกมาประชุม ๑๒๓ ท่าน
เป็นองค์ประชุมแล้วข้าพเจ้ามีเรื่องที่จะ
แจ้งให้ที่ประชุมทราบ เพื่อขออนุมัติ
คือ พ.ท. หลวงรณเสถียรพิชัย ขอลา
การประชุมจนตลอดสมัยประชุมสมัยนี้
มีผู้ใดคัดค้านประการใดหรือไม่ เมื่อ
ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ข้าพเจ้าจะถือว่าที่
ประชุมอนุมัติ วาระต่อไปกระที่ตาม
ของนายแทน วิเศษสมบัติ ผู้ซึ่งกระที่
ไม่มา ต่อไปกระที่ตามของนายมงคล
รัตนวิจิตร เรื่องบ้านที่พักของตำรวจ
ภูธร

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทน
ราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช :
กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอตั้งกระที่ตาม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยว่า

รัฐบาลได้คิดจะสร้างที่พักในทางจังหวัด
ให้แก่ตำรวจภูธรตั้งแต่ชั้นนายสิบ
ตำรวจขึ้นไปหรือไม่ ถ้าทำแล้วจะลง
มือสร้างที่พักเช่นนี้เมื่อใด

น.ต. หลวงช้างม้าวสวัสดิ์
ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทย : กล่าวว่า รัฐบาลขอ
ตอบว่า เรื่องที่พักของนายสิบตำรวจ
ภูธรตามจังหวัดต่าง ๆ นั้นกระทรวง
มหาดไทยได้ดำริที่จะจัดการปลูกสร้าง
โดยทั่ว ๆ ไปตามกำลังเงินที่จะอำนวย
ให้ แต่อย่างไรก็ดี ในระหว่างที่ยังมี
คิมที่พักค้างกลานนี้ ทางกรมได้จ่าย
เงินค่าเช่าให้อยู่แล้ว เว้นแต่ผู้นั้นจะมี
บ้านของตนในท้องที่ที่ประจำการอยู่
นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทน
ราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช :

กล่าวว่า เงินค่าเช่าบ้านนั้นได้จ่ายไป
ทั่วถึงกันหรือเปล่า.

น.ต. หลวงช้าง นาวาสวัสดิ์
ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทย : กล่าวว่า จ่ายไปทั่วถึง
ตามข้อบังคับค่าเช่าบ้านของกระทรวง
มหาดไทย.

ประชาชนสภา ฯ : กล่าวว่า
กระทรวงไปของนายบุญศิริ เทพาคำ
เรื่องการส่งเจ้าหน้าที่ออกส่งสอนอบรม
พลเมือง

นายบุญศิริ เทพาคำ ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดแม่ฮ่องสอน : กล่าว
ว่า ข้าพเจ้าของกระทรวงมหาดไทย
ว่าการกระทรวงมหาดไทยคงออกไป
เท่าที่ได้พบและได้เห็นมานั้นปรากฏว่า
ราษฎรทางแถบเหนือซึ่งมีสัญชาติเป็น
ไทยแท้แต่ไม่รู้จักราชภาษาไทยเลย และ
มลายูในลัทธิป่าเถื่อนอยู่มาก นับว่าไม่
มีความเจริญและศีลธรรมเช่นชาวบาง
ระว่า จึงขอทราบว่ามีเมื่อการศึกษา
ยังมีไม่เพียงพอและทั่วถึงเช่นนี้ ทาง
รัฐบาลจะทอดทิ้งพลเมืองของชาติไว้
ดังนี้หรือ จะจัดการอย่างไร ถ้าจะ

ส่งเจ้าหน้าที่ออกทำการอบรมส่งสอน
ให้ได้รับความเจริญเสียบ้างจะศึกษา
หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่การ
ปกครองและความเจริญของชาติต่อไป.

น.ต. หลวงช้าง นาวาสวัสดิ์
ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทย : กล่าวว่า รัฐบาลขอขอบ
พระกรุณา การอบรมส่งสอนพลเมือง
ในท้องที่ต่าง ๆ นั้นเจ้าหน้าที่ฝ่าย
ปกครองได้พยายามเอาใจใส่และปฏิบัติ
อยู่แล้วตามพระราชบัญญัติลักษณะ
ปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ โดย
ถือโอกาสในขณะที่ได้ไปตรวจท้องที่นั้น
เรียกประชุมหรือพบปะกับกษัตริย์ส่งสอน
ให้รู้ถึงศีลธรรมและหน้าที่ที่จะต้อง
ปฏิบัติตามกฎหมาย ตลอดจนของ
ทางทำมาหากินอันเป็นคุณประโยชน์
แก่ราษฎรด้วย ในส่วนพื้นที่แล้ว เข้า
ข้าง ละว้าซึ่งยังเป็นป่าเถื่อนอยู่ ก็ได้
พยายามเลือกหาหัวหน้าอันเป็นที่เคารพ
นับถือของพวกเขาดำเนินทั้งเป็นผู้รู้จัก
ชนบทรวมนิยมและภาษาไทยได้คือไว้
เป็นผู้ช่วยเหลือทางการ รับคำอบรม
ส่งสอนไปบอกกล่าวแนะนำแก่ผู้อื่นอีก

ชั้นหนึ่ง และให้พวกเหล่านี้มีความ
เจริญ ในทาง ความ คึก ความอ่านทั้งใน
ทาง วัฒนธรรม ศีลธรรม ยิ่งชนที่เจริญ
แล้ว โดยทั่วถึงกัน ในทันที ย่อมไม่ได้
เพราะ การ ศึกษา ของ ประเทศ ยังแผ่
ไพศาล ไปไม่ถึงทั่วกัน ถ้าจะจัดการตั้ง
กระทรวง ตาม โทรม ให้มีเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะ
ไปทำการอบรมนั้น ถ้าจะเป็นการระ
หนักมาก และ รับผิดชอบ เป็นอยู่ ของ
เขา โดยเป็น การ หัก สิ้น สวัสดิ ประเพณี ที่
เขา นิยม ไป กว้าง เทุ่ กุ่ สิ้น กล่าว แล้ว
จึง ต้อง จัด ทำ แค พอ เหมาะ สม ไป ก่อน
เมื่อ การ ศึกษา ได้ ขยาย ไป ทั่ว ทุก ท้อง ดิน
แล้ว ความ รู้ สึก นึก คึก ใน ทาง ความ
เจริญ ของ พวก เหล่า นี้ ก็น่า มี ชื่น เอง :

ประชาชนสภา ฯ : กล่าว ว่า
กระทรวง ต่อ ไป ของ ร.ศ. ๖๓ รั้น พันธุ์
เรื่อง ที่ ดิน สรวง นสำหรับ เลี้ยง สัตว์

ร.ศ. ๖๓ รั้น พันธุ์ ผู้แทน
ราช ฎร จัง หวัด พัทลุง : กล่าว ว่า
ข้าพเจ้า ออก กระทรวง มนตรี ว่า การ
กระทรวง มหาค ไทย ว่า ณ บัด นี้ ปรากฏ
ว่า ที่ ดิน ว่าง เปล่า ทาม หัว เมือง ซึ่ง ควร จะ
เบิก นา ปลุก ฆ่า และ ทำ ส่วน เลี้ยง ได้ ๓ ได้ ๑

เป็นที่ หวง ท้ำม ของ รัฐบาล โดยอ้าง ว่า
สงวน ไว้ เป็น ที่ สำคัญ ให้ ราช ฎร เลี้ยง
สัตว์ แต่ ใน บาง อำเภอ มี อยู่ หลาย ๆ
แห่ง และ เป็น เนื้อ ที่ ทราย หมัน ไร่
ราช ฎร ขอ เบิก นา และ ทำ ส่วน ไม่ได้ จึง
เป็น เหตุ ให้ ราช ฎร เสีย ทรัพย์ ใน ทาง
เกษตร กรรม ไป ส่วน หนึ่ง ข้าพเจ้า
อยาก ทราบ ว่า รัฐบาล ให้อำนาจ แก่ ผู้ใด
ให้ เป็น ผู้ กำหนด การ หวง ท้ำม ใน ที่ สรวง
นั้น ๆ โดยอาศัย กฎ เกณฑ์ ยี่ ยี่ ไร่
รัฐบาล มี บัญชี แน่ นอน หรือ ไม่ ว่า มี ที่
สงวน อยู่ ใน จังหวัด หรือ อำเภอ ไก่ ไก่ แห่ง
เป็น เนื้อ ที่ ทราย และ ฟ้า ที่ ใต้มาก
เหลือ เพื่อ เกิน กว่า เลี้ยง สัตว์ ใน ที่ อัง ที่ นั้น
จะ แบ่ง ให้ ราช ฎร ผู้ ประสงค์ จะ จับ ของ
เพื่อ ทำ นา และ ทำ ส่วน ตาม กรม ควร จะ ได้
หรือไม่ :

น.ต. หลวง ชำรง ราช ฎร สวัสดิ
ร.ม. รัฐมนตรี ว่า การ กระทรวง
มหาค ไทย : กล่าว ว่า รัฐบาล ขอ ทอบ
ว่า การ หวง ท้ำม ที่ ดิน เพื่อ การ สรรพ
ประโยชน์ นั้น แต่ เดิม มา เจ้าหน้าที่ ฝ่าย
ปกครอง เป็น ผู้ กำหนด การ หวง ท้ำม
โดยอาศัย อำนาจ ใน พระราช บัญญัติ การ
ออก โฉนด ที่ ดิน ร.ศ. ๑๒๙ มาตรา ๑๑

กฎเกณฑ์ในการหวงห้ามก็คือเพื่อประโยชน์ที่จะสงวนไว้ใช้ในราชการ เช่นการสร้างโรงเรียน โรงพยาบาล สนามบิน ฯลฯ และนอกจากนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชนที่จะได้ใช้สอยร่วมกัน เช่นที่เลี้ยงสัตว์ ทักไม้ ตักพื้น ทางเดิน ทางน้ำ เหล่านี้เป็นต้น การประกาศหวงห้ามนี้เมื่อได้กำหนดเขตหวงห้ามไว้ในที่ซึ่งอำเภอ จังหวัดใด เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งท้องที่นั้นก็ได้ทำเป็นประกาศและลงบัญชีไว้เป็นหลักฐาน แต่ในปัจจุบันนี้ การหวงห้ามที่ดินได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๘๘ การที่จะแบ่งที่สาธารณสมบัติแผ่นดินให้ราษฎรรับของนั้น รัฐบาลได้ดำเนินการอยู่แล้ว กล่าวคือถ้าที่รายใดหมดความจำเป็นที่จะหวงห้ามไว้ หรือมีมากเกินไปจนเกินความจำเป็นที่จะต้องใช้ ก็จัดการถอนสภาพที่หวงห้ามนั้น ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรเข้าปกครองทำประโยชน์คือ ไป ตั้ง เช่นที่โคกเขยทำมาแล้วในที่สาธารณประโยชน์ตำบลโคกโพธิ์หัก จังหวัด

ราชบุรี และที่บางส่วนในจังหวัดหนองคาย จังหวัดพิษณุโลก เป็นต้น

ร.ต. ถศ. รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎร จังหวัดพิษณุโลกกล่าวว่า ข้าพเจ้าขอซักเป็นข้อที่ ๑ ว่ารัฐบาลคอบนั้นยังไม่ทรงตามคำถามของข้าพเจ้าในบางข้อ ข้าพเจ้าถามว่าที่หวงห้ามนั้นมีบัญชีแน่นอนหรือไม่ ในท้องที่จังหวัดใด และอำเภอใด มีกี่แห่ง และเป็นเนื้อที่ประมาณเท่าไร รัฐบาลไม่ได้คอบ

น.ค. หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ ร.ม. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย : กล่าวว่า รัฐบาลได้คอบแล้ว คือว่ากระทรวงมหาดไทยผู้แทนกล่าวว่า รัฐบาลมีบัญชีแน่นอนหรือไม่ที่สงวนอยู่ในจังหวัดหรืออำเภอใด กี่แห่ง เป็นเนื้อที่เท่าใด นั้นหมายความว่าผู้ซึ่งกระทรวงมหาดไทยมีบัญชีแน่นอนหรือไม่ในการที่จะแสดงว่าจังหวัดใด อำเภอใดหวงห้ามไว้กี่แห่ง เป็นเนื้อที่เท่าไร คงจะหมายความว่าในอำเภอหนึ่งหวงห้ามที่ไหน เป็นจำนวนเท่าไร รัฐบาลก็ได้คอบแล้วว่าเมื่อได้จัดการทำประกาศแล้วก็ลงบัญชีไว้เป็นหลักฐาน

ขุนสมาหารทิศคดี รัฐมนตรี
ช่วยว่าการกระทรวงการคลัง: กล่าว
ว่า เรื่องรัฐบาลยังไม่พร้อมที่จะตอบ
จึงขอเลื่อน ไปพลาถก่อน

ประธานสภาฯ: กล่าวทำ
รัฐบาลขอเลื่อน เพราะยังไม่พร้อมที่
จะตอบกระทู้ถามต่อไป

ร.ต. ถัด รัตนพันธุ์ ผู้แทน
ราษฎร จังหวัดพทลึง: กล่าวทำ
ข้าพเจ้ามีคำถาม ที่ถามว่า เพราะเหตุ
ใดจึงไม่พร้อมที่จะตอบ และ จะตอบ
ได้เมื่อไร

ประธานสภาฯ: กล่าวทำ
ไม่ใช่ ตามระเบียบมีแล้ว เมื่อเขาไม่
พร้อมที่จะตอบ เรื่องนี้ต้องเลื่อน ไป
ข้าพเจ้าก็ไม่ขัดข้อง กระทู้ถามต่อไป
ของหลวงนรินทร์ประศาสน์เวช ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดจันทบุรี เรื่องนโยบาย
ที่จะบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ

หลวงนรินทร์ประศาสน์เวช
ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี: กล่าวทำ
ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงเกษตรว่า การที่ รัฐบาล
จะสนับสนุนส่งเสริมการ ประมง ให้แก่
ราษฎรให้มีอาหารรับประทานใช้บริโภค

ทั้งเป็นการส่งเสริมอาชีพในชนก้วยจึง
ขอทราบนโยบายที่จะต่อไป ๑. รัฐบาล
ได้กำไรหรือยังที่ จะจัดตั้งสถาน ทำการ
เพาะเลี้ยงปลาในบ่อเพื่อเป็นการเผยแพร่
ผลของการทดลองนี้แก่ประชาชน และ
แจกพันธุ์สัตว์น้ำที่เพาะเลี้ยง ให้แก่
ประชาชนให้แพร่หลาย เป็นการบำรุง
อาหารของประชาชนและบำรุงอาชีพด้วย
๒. รัฐบาลกำไรหรือยังที่ จะจัดตั้ง
ทำการเพาะผสมพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อ
เป็นการบำรุงและเพิ่มพูนปริมาณสัตว์น้ำ
บางอย่างบางชนิดให้ทวีจำนวนขึ้น เช่น
ปลาช่อน ปลาดุก ปลากระพง ฯลฯ เหล่า
นี้เป็นต้น

พ.อ. พระยาฤทธิอัคเนย์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรา-
ธิการ: กล่าวทำ รัฐบาลขอตอบว่า
๑. เวลานี้ทางการกำลังทำการทดลองการ
เพาะเลี้ยงปลาในบ่อที่บึงนคร อยู่แล้ว
ส่วนการแจกจ่ายพันธุ์ปลาแก่ราษฎร
อยู่แล้ว ๒. การเพาะผสมพันธุ์
สัตว์น้ำนั้น ทางการก็ได้ทำอยู่แล้ว

หลวงนรินทร์ประศาสน์เวช
ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี: กล่าวทำ
ข้าพเจ้าขอทราบ ว่า ที่ทางการ ได้ช่วย

การเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดได้ทำไปแล้ว
แห่ง

พ.อ. พระยาฤทธิอัคเนย์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร-
การ: กล่าวว่า สำหรับการเพาะพันธุ์
ปลา คือเลี้ยงปลาในบ่อทดลองที่บึง
บรเพ็ดได้ทำอยู่แล้วเวลานี้ ส่วนการ
เพาะผสมพันธุ์สำหรับพันธุ์ตัวน้ำนั้น
นั้นเป็นแต่เพียงคำวิจัย คือแปลความ
การขยายพันธุ์ที่ทำได้ยังไม่ได้เริ่มลง
มือทำการกระทำเคยจนก็จะเริ่มทำที่บึง
บรเพ็ดเหมือนกัน

หลวงนรินทร์ประสา ศัตรู เวช
ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี: กล่าวว่า
ข้าพเจ้าขอขากเป็นข้อที่ ๒ ตามที่
รัฐบาลขอว่าให้ทำการเลี้ยงปลาที่บึง
บรเพ็ดนั้นก็ได้ทำมานานปีแล้ว เหตุ
ใดจึงไม่ขยายไปตามที่ท้องที่ซึ่งยังมีอีก
หลายแห่ง ซึ่งรัฐบาลจะดำเนินการเพราะ
เหตุใดจึงไม่ขยายไปทำในที่อื่นๆ

ประธานสภาฯ: กล่าวว่า
ท่านถามผลความ ขอให้ท่านถามแต่ข้อ
เท็จจริง ท่านรัฐมนตรีก็ตอบแล้ว ถ้า
อยากจะถามก็ขอให้ถามมาใหม่ กระตุ
กข้อไปของหลวงศรีเชตรนกร เรื่องง
การเก็บเงินค่าธรรมเนียมนเรือเล็ก

หลวงศรีเชตรนกร ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดจันทบุรี: กล่าวว่า
ข้าพเจ้าขอขากกระทรวงการ
กระทรวงเศรษฐกิจดังนี้ ๑. ตามที่
รัฐบาลรับรองในการตอบข้อมูถามเมื่อ
คราวประชุมที่ ๑๔/๒๔๖๕ (สามัญ)
สมัยที่ ๒ ว่าเพื่อความสมภาพตามหลัก
การเก็บค่าธรรมเนียมนเรือเล็กการ
รัฐบาลได้ตั้งกรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเก็บเรือ
ขึ้นใหม่ พระราชบัญญัติที่จะร่างขึ้นใหม่
นั้น จะได้ให้อำนาจในการผ่อนผันง
การเก็บเงินค่าธรรมเนียมนเรือเล็กนั้น จึง
ขอเรียนถามว่า พระราชบัญญัติที่จะ
ร่างขึ้นใหม่นั้นจักได้เสนอเข้าสู่สภา
ในสมัยวิสามัญ พ.ศ. นี้หรือไม่
๒. ถ้าไม่ทัน ใหนๆ ก็จะผ่อนผันให้
รัฐบาลจะออกพระราชบัญญัติการเก็บ
เรือในน่านน้ำสยามแก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะ
งการเก็บเงินค่าธรรมเนียมนเรือเล็กข
คราวจะได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

พ.อ. พระบริรักษ์บุษยภักดิ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ:
กล่าวว่า รัฐบาลขอตอบดังนี้ ๑. คณะ
กรรมการของรัฐบาลที่กล่าวมาก็ได้ร่าง

รักประชุมกันอยู่เป็นนิจ แทนที่จะเห็น
ใจ เพราะพระราชบัญญัตินี้มีความที่
ต้องแก้ไขอยู่มาก คงจะแล้วไม่ทันประ-
ชุมสภาฯ สมัยสามัญนี้ ๒ บัญญัติ
ที่ท่านจะให้ออกพระราชบัญญัติเก็บ
เงินค่าธรรมเนียมเรือเล็กเป็นพิเศษเสีย
ก่อนนั้น รัฐบาลขอรับคำร้องนี้ไว้
พิจารณาด้วยดี แต่จะทันสมัยนี้หรือไม่
นั้นก็เพราะว่า ค่าลดค่าธรรมเนียมตามที่
ท่านต้องการแล้วรายได้ของแผ่นดิน
จะต้องลดน้อยลงประมาณ ๒๐๐,๐๐๐
บาท จึงจำจะต้องเบียดคอกจากเรือประ-
เภทอื่นมาชดเชยด้วย อย่างไรก็ดี จะได้
ให้กรรมการชุดนี้พิจารณาให้เด็กชาย
โดยเร็ว ถ้าการออกพระราชบัญญัติ
พิเศษเพื่อ ท่านนั้นไม่กระทบกระเทือน
แก่การบริหารงานเกินไปแล้ว ก็จ
พยายามอย่างมากเสนอสภาฯ ในสมัย
นี้ให้ทัน

หลวงศรีเชษฐนคร ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดนครบุรี: กล่าวว่า การ
เก็บค่าธรรมเนียมเรือ ในจังหวัดรอบ
นอก ๆ นั้นก็ยังไม่พอที่จะชดเชยกับที่
ปลัดเอกอันหนักจากบ้านของคนที่ใช้เรือ

เล็ก ๆ เช่นคนที่ใช้เรือในกรุงเทพ ฯ
เช่นนี้หรือ

พ.อ. พระบริภคย์พิทักษ์กิจ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการธรรมการ
กล่าวว่า กำลังพิจารณาอยู่

ประธานสภาฯ: กล่าวว่า
กระทรวงไปของนายมงคล รตนวิจิตร
เรื่องฐานของคนไทยในต่างประเทศ

นายมงคล รตนวิจิตร ผู้แทน
ราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช
กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามนาย
รัฐมนตรี ว่าความที่ท่านแถลงต่อสภาฯ
เมื่อวันที่ ๑ เดือนนี้ ว่าท่านได้ไปเยี่ยม
ราษฎรทางภาคใต้และได้รู้สึกว่าการทำ
มาหาเลี้ยงชีพของราษฎรเป็นอยู่อย่าง
น่าพอใจนั้น ท่านหมายถึงราษฎรส่วน
มากหรือส่วนน้อย บางท้องที่การทำนา
ไม่ได้ผล เพราะน้ำท่วมบ้าง เพราะฝน
ไม่พอบ้าง เหมือนแควและสวนยางใหญ่ ๆ
ซึ่งแควและสวนยางมีราคามากขณะนี้ แต่เจ้า
ของไม่ใช่คนไทย และคนไทยที่อยู่ใน
แถบเหมือนแควและสวนยางนี้ ได้เปรียบ
จ้างหาเชือกกันบ้าง คนไทยที่มีอาชีพ
ทางเลี้ยงสัตว์มาแต่ครั้งเกิดก็ยังไม่ค่อย
ลงขณะนี้ เพราะสัตว์ก็ถูกเจ้าพวก

ใครทำร้ายเสียบ้าง ที่เหลือ
ก็เลี้ยงไหมก็ส่งขายไม่ได้ เพราะ
พื้นที่จำกัดก็เสียทั้งนี้เป็นอัน ทาน
บ้างหรือไม

นายกรัฐมนตรี : กล่าวว
าตลอดบอกว่าตามที่ข้าพเจ้ากล่าวว
าตามหาเตียงศพของราษฎรทางภาค
เหนือ อยู่อย่างน่าพอใจนั้น ข้าพเจ้า
ซึ่งถึงราษฎรส่วนมาก ส่วนเรื่องการ
นา เหมืองแร่ สวนยาง และเลี้ยง
ไหมตามที่ ทาน กล่าวมานั้น ในกรณี
ที่ข้าพเจ้าได้ทราบแล้ว

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทน
ราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช :
กล่าวว่า ตามที่ข้าพเจ้าอ้างในที่นี้ ก็
หมายความว่า เป็นที่พอใจของเจ้าคุณ
ฝ่ายกเหมือนกันหรือ

นายกรัฐมนตรี : กล่าวว่า
ข้าพเจ้าสังเกตด้วยตาและก็ได้ฟังด้วยหู
แล้วก็เปรียบดูทั่ว ๆ ไปสำหรับภาคใต้
ภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคพายัพ
ภาคใต้ มีมากกว่าเขา เพราะฉะนั้น
ข้าพเจ้าจึงบอกวาพอใจ

ประธานสภา ฯ : กล่าวว
ากระทู้ต่อไปของนายมงคล รัตนวิจิตร
เรื่องกรรมการอำเภอ

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทน
ราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช :
กล่าวว่า กระทู้นี้ขอประธานแก้คำว่า
"อำเภอกิ่งสถานสะกา" ออก

ประธานสภา ฯ : กล่าวว่า
มาอย่างไร

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทน
ราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช :
กล่าวว่า มิได้ขอตกลงว่าจะแก้.....

ประธานสภา ฯ : (กล่าวว่า
ขอให้ท่านถามต่อไป

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทน
ราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช :
กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ที่ ๓ รัฐมน
ตรีว่าการกระทรวงธรรมการว่า เขา
กำลังเร่งรีบการศึกษา แต่รัฐบาลไม่ได้
ตั้งเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอ เช่นไม่ได้ตั้ง
กรรมการประจำอำเภอต่าง ๆ ให้เพียง
พอ เท่าที่ทราบที่อำเภอกิ่งสถานสะกา
กิ่งชะฮวด อำเภอกิ่งสถานสะกา จังหวัด
นครศรีธรรมราช ไม่มีกรรมการอำเภอ

แม่สมัยของ ขบวนการโดยตรงก็ไม่มี
ในอำเภอที่กล่าวแล้ว ได้เตรียมครู
ประชาบาลมาใช้ซึ่งขาดการงานทรง คร
เสียผลไปตั้งหน้าจะแก้ไขประการใด
หรือไม่.

ขุนสุคนธ์วิเศษภักท วัฒนตร

ช่วยราชการกระทรวงธรรมการ :
กล่าวว่า คำตอบที่ได้เตรียมมาสำหรับการ
การตอบตามคำถามของผู้ที่กระทำตาม
เพราะฉะนั้นก็ขอตอบตามที่ได้เตรียม
มานั้น ตำแหน่ง ขบวนการ อำเภอ
กิ่งลานสะกา ได้แต่งตั้ง ตั้งแต่วันที่ ๑
มีนาคม สกก่อน ส่วนตำแหน่งของกิ่ง
ทาง และกิ่ง ชะวอ ตลอดจน เสนอ
ของขบวนการอำเภอนั้น กระทรวง
กำลังพิจารณาอยู่แล้ว.

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทน

ราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช :
กล่าวว่า ข้าพเจ้าไม่ค่อยได้ยิน ท่าน
รัฐมนตรีตอบ ก็ขอข้าพเจ้าถามว่าทำไม
ไม่ตั้งขบวนการกิ่งอำเภอท่าช้าง กิ่ง
อำเภอชะวอ

ขุนสุคนธ์วิเศษภักท วัฒนตร

ช่วยราชการ กระทรวงธรรมการ :
กล่าวว่า สำหรับกิ่งอำเภอท่าช้างจะ

กิ่งอำเภอชะวอคนนั้นเตรียมแล้วไว้
พิจารณาอยู่ โดยเฉพาะเป็นกิ่งอำเภอ
ที่โคกสูงใหม่ และความเข้าใจ
ท่านผู้กระทำตามเห็นจะดำเนินไปว่า
กิ่งจะต้องมี แต่ความจริงนั้นขบวนการ
อำเภอนั้นมีอยู่แล้ว แต่ทว่าเรา
ขบวนการอำเภอไปประจำที่กิ่งเท่านั้น
เพราะการกระทำเช่นนี้ เราถือว่าไป
ขึ้นหนึ่งที่จะเร่งการศึกษา ให้เร็วขึ้น แต่
เราจะเห็นได้จากที่ปลัดกิ่งนั้นมี แต่
ไม่มีนายอำเภอประจำกิ่ง

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทน

ราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช :
กล่าวว่า ท่านปลัดที่กิ่งชะวอและ
อำเภอท่าช้างนั้นไม่มีขบวนการอำเภอ
เพราะฉะนั้นก็แปลว่าควร ศึกษาเรา
เร่งไม่ได้ ใช่หรือไม่

ขุนสุคนธ์วิเศษภักท วัฒนตร

ช่วยราชการกระทรวงธรรมการ :
กล่าวว่า เร่งได้เพราะว่าขบวนการประจำ
อำเภอนั้น ๆ ซึ่งกิ่งนั้นมีหน้าที่ควบคุม
ถึงโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งขึ้น กับ
อำเภอนั้นด้วย เพราะเราไม่ใช่ว่าที่
ไม่มีเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่มี แต่อยู่ใน
เจ้าหน้าที่ที่เป็นขบวนการประจำอำเภอ

ใช้กรรมการประจำกิ่ง เพราะฉะนั้น
 การศึกษาที่จะจับนั้นยากได้ แล้ว
 เฉพาะสองกิ่งนั้นเป็นกิ่งที่เพิ่งเริ่มตั้ง
 ใหม่ ซึ่งกำลังของงบประมาณอยู่
 นายมณฑล รัตนวิจิตร ผู้แทน
 ราชกิจ หวัด นคร ศรีธรรมราช :
 ภาว่า กรรมการกิ่งอำเภอชะอวดและ
 กิ่งอื่นๆจะตั้งได้เมื่อใด
 ขนสกุณชวิทศึกษากร รัฐมนตรี
 ราชการ กระทรวงธรรมการ :
 ภาว่า ทั้งนั้นแล้วแต่งบประมาณที่จะ
 ให้อนุญาตไป ถ้าหากว่าเป็น การ
 ปลูกพออาจจะตั้งได้ทั่วถึง เพราะว่า
 ราษฎรชยไปถึงกิ่งนั้น ได้ชยมากคยกัน
 และจะตองคยๆ ชยไปเท่าที่ภายใน
 เงินที่ได้รับ

นายมณฑล รัตนวิจิตร ผู้แทน
 ราชกิจ หวัด นคร ศรีธรรมราช :
 ภาว่า บันทันทั้งงบประมาณ ไป
 หรือเปล่า

ประธานสภา : ภาว่า ไม่ได้
 สมทนแล้ว คอไปกระทำตามของพระยา
 วิเศษสิงหนาท เรื่องอัตรานักเรียนและ
 เขียบหลักสูตร รัฐบาลขอเลื่อนไปคอบ
 วันหลัง กระทำคอไปของหลวงศรีเชตร

นคร เรื่องเงินได้วักร้างบางโรงเรียน
 นักธรรม

หลวงศรีเชตร นคร ผู้แทน
 ราชกิจ หวัด นคร ศรีธรรมราช : ภาว่า
 ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีว่า การ
 กระทรวงธรรมการตั้งต่อไป เงิน
 ผลประโยชน์อันเกิดแต่วักร้างทั่วพระยา
 อาณาจักรสยามนับจำเคมเก็บ ได้มา
 จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๗๙ มีมากน้อยเท่าใด
 ๒. เงินก่อนนี้ ได้มีการ ใช้จ่ายทำ
 ประโยชน์อย่างไรบ้างหรือไม่ ๓. เฉพาะ
 ในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีวักร้างเหลืออยู่
 เท่าใด ๔. รัฐบาลมีนโยบายในชั้นที่ได้จัด
 การศึกษาทางปรีอศธรรมและนักธรรม
 เป็นการ อบรมพลเมืองให้ตั้งอยู่ใน
 ศีลธรรมอันดีงาม แต่การศึกษาตั้ง
 กล่าวนี้ล่าหลังมาก เพราะขาดกำลังเงิน
 ที่จะบำรุงจึงขอทราบ ว่า เงินผลประโยชน์
 อันเกิดแต่วักร้าง ในจังหวัดนครศรี
 รัฐบาลจะจัดการมอบให้จังหวัดนั้นดำเนินการ
 การจัดตั้งโรงเรียนประเภทนี้จะได้หรือไม่
 ๕. ถ้าใช่ของ ขอทราบว่าเป็นเพราะ
 เหตุใด

ขนสกุณชวิทศึกษากร รัฐมนตรี
 ราชการ กระทรวงธรรมการ :
 ภาว่า กระทรวงธรรมการขอคอบคยกัน

๑. เงินผลประโยชน์อันเกิดแก่ตัวร่าง
 ท้าวราชอาณาจกรสยาม นับจากเดิมเก็บได้
 จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๗๔ มีจำนวน ๓๖๗,
 ๒๕๖.๗๗ บาท ๒. เงินก่อนนี้เดิม
 ใช้จ่ายทำประโยชน์คือ ก. บำรุง
 สำนักเรียนปรียัติธรรมท้าวราชอาณาจกร
 ข. ค่าเครื่องเขียน ในการ สอบปรียัติ-
 ธรรม ค่าภัค ทาหาร และค่าพาหนะ
 เดินทางของภิกษุที่เป็นกรรมการ ไปจัก
 การสอบปรียัติธรรม ในต่างจังหวัด
 ค. ค่าพาหนะเดินทางของนักเรียนเข้ามา
 สอบปรียัติธรรม ในกรุงเทพ ร.ง. ค่า
 ธรรมเนียมชานาคตั้งเงินจากกรุงเทพฯ
 ไปใช้จ่ายทางจังหวัด ค่าธรรมเนียม
 นำรังวัดรับโฉนดท้าวร่าง ค่าธรรมเนียม
 ศาลในคดีที่เกี่ยวกับตัวร่าง ค่าใช้สอย
 เบ็ดเตล็ด ตลอดจนค่าพาหนะเดินทาง
 ไปราชการเกี่ยวกับวัด ค่าตัวไปรษณีย์
 ออกรับสละบัพและแบบฟอร์มต่าง ๆ
 ๓. เฉพาะในจังหวัดนครนบุรี ยังคง
 มีตัวเงินเหลืออยู่ ๑,๐๖๕.๕๕ บาท
 ๔. มอบให้จังหวัดดำเนินการ ไม่ได้
 ๕. ขัดข้อง เพราะมุ่งหมายที่จะสงวน
 เงินประเภทนี้ไว้เป็นทุนของกลางสำหรับ
 บำรุงการพระศาสนาทั่วไป ไม่เฉพาะ
 แต่การศึกษาปรียัติธรรมอย่างเดียวและ

จำนวนเงินหลายรายการศึกษาป
 ธรรมหนักได้เคยยทไปในจังหวัด
 ความสมควร ถ้าจะมอบเงินประเภท
 จังหวัดต่าง ๆ กำหนดการเฉพาะ
 ตั้งโรงเรียน ปรียัติธรรม ของวง
 ความจำนเงินที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น
 การพระศาสนาอย่างอื่น ๆ จำเป็น
 บำรุงก็จักขาดการบำรุงไป และใน
 จังหวัดที่มีเงินประเภทนี้ เพียงเล็กน้อย
 ก็จักไม่ได้รับการบำรุงไปเพียงพอ
 ความเจริญของการศึกษา ปรียัติธ
 ในจังหวัดนั้น

ประธานสภา กรรมการ

หม่อมจางระเกตุ ต่อเป็นองค์ที่ประ
 พิจารณา ร่าง พระราชบัญญัติ จ
 กรรมการ สอบสวนภาวะกรรมกร
 พุทธศักราช ๒๔๗๕ ของรัฐบาล
 พ.อ. พระบริรักษ์ พยพ
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐก
 กล่าวไว้ รัฐบาลขอเส
 ร่าง พระราชบัญญัติ จักทั้งกรรมกร
 สอบสวนภาวะกรรมกร พุทธศก
 ๒๔๗๕ โดยมีหลักการว่า จัก
 กรรมกร ขึ้นไว้เพื่อสอบสวนภา
 กรรมกร ทั้งนี้โดยมีเหตุผล
 กระทรวงเศรษฐการ มีความประส

ทราบถึงภาวะของกรรมกรในประเทศ
 ข้าพเจ้า เวลานั้นมีความเป็นอยู่อย่างโกลา
 โภจจะ ทั้งกรรมกร ชน ชุก หนึ่งเพื่อ
 สอบสวนเรื่องเงินค่าจ้าง กำหนดเวลา
 ทำงาน สุขภาพ ฯลฯ และการสอบสวน
 ของชนชั้น จากต้องเข้าไปอยู่ในสถานที่
 ทำงานระหว่างเวลาทำงาน บางคราวก็
 ต้องขอให้เจ้าของ ผู้จัดการ หัวหน้าหรือ
 บุคคลอื่น ซึ่งรับผิดชอบในงานอุตสาหกรรม
 ธรรมดา หรือลูกจ้างซึ่งทำงาน
 เหล่านั้นแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับภาวะ
 ของคนงานหรือลูกจ้างซึ่งทำงานเหล่านั้น
 แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับภาวะของ
 คนงานหรือลูกจ้างซึ่งทำงานอยู่ในกิจการ
 นั้น ๆ หรือบางคราวก็ต้องได้ถาม
 นายจ้างลูกจ้างหรือคนงาน เพื่อสอบถาม
 จะตรงกับข้อความที่ได้รวบรวมไว้
 หรือไม่ การที่กระทรวงปฏิบัติการ
 ดังกล่าวมาข้างบนนี้ อาจเกิดการ
 ขัดข้องขึ้นโดยเจ้าของ ผู้จัดการ หัวหน้า
 หรือบุคคลอื่น ซึ่งรับผิดชอบในงานอุต
 สสาหกรรม ธรรมดา หรือลูกจ้างซึ่งทำงาน
 เหล่านั้นไม่ปฏิบัติตาม คำ ขอร้อง ของ
 กรรมกรก็ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วงาน
 ของกรรมกรที่สอบสวนภาวะ ของ
 กรรมกรก็ต้องหยุดชะงัก ด้วยเหตุนี้ จึง

มีความจำเป็นที่จะออกพระราชบัญญัติ
 ดังที่เสนอมานี้

หลวง นรินทร์ ประ สาศตร เวช
 ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าววา
 ความที่รัฐบาลเสนอร่างพระราชบัญญัติ
 ทั้งกรรมการ สอบสวน ภาวะ กรรมกร
 พุทธศักราช ๒๔๗๗ ขึ้นมา ข้าพเจ้า
 เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่าสภาผู้ การรวบ
 หลกการ เพราะว่าพระราชบัญญัตินี้เป็น
 ประโยชน์แก่มากในอนันที่จะให้รัฐบาล
 สอบสวนภาวะของกรรมกร และทั้งให้
 อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐบาล ไปตรวจตรา
 สอบสวนได้ กรรมกรเป็นก ลังสำคัญ
 ของประเทศชาติ ในต่างประเทศเขา
 ยอมรับว่าเป็นการสำคัญมาก ประเทศ
 เรากรเริ่มจะมีกรรมกรทวีขึ้น นอกจาก
 นั้นแล้วภาวะของกรรมกรยังเกี่ยว ข้องด้วย
 การเงินของสาธารณสุขเป็นอันมากดังที่
 ข้าพเจ้าจะได้แสดงต่อไปนี้ ๑. เพื่อ
 สอบสวนกรรมกร ที่เป็นเด็กภาควรมี
 ชนอาศัยอยู่เท่าใด ความเติบโต ของ
 ร่างกายเป็นอย่างไร สมควรจะเป็น
 กรรมกรได้แค่ไหน และควรจะมีชั้ค
 คำนกำหนดเวลาอย่างไรและงานอย่างไร
 จึงควร อย่างไร ไม่ควรสำหรับเด็ก
 ๒. เพื่อสอบสวนกรรมกร

ประชาชนสภาฯ กล่าวว่ ไม่นังก่อน ที่ท่านพจนันเป็นรายละเอียดมิใช่หลักการ เมื่อออกพระราชบัญญัตินี้ไปแล้วถึงจะทักท้วง เวลานั้นขอให้พูดถึงว่าควร จะรับหลักการ หรือไม่ ขอให้รวบรวมข้อซักท้วง

หลวง นรินทร์ ประศาสน์กร เวชผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าวว่ ข้าพเจ้าอภิปรายก็เพื่อให้สมาชิกเห็นว่าเป็นการสำคัญอย่างไรที่สอบสวนภาวะกรรมกร เพราะฉะนั้นจึงอาจเหตุผลให้สภาฯ นี้ทราบว่าเป็นการสำคัญอย่างไรที่ข้าพเจ้าได้เข้ามาคัดเพื่อสอบสวนกรรมกรที่เป็นผู้หญิงว่าควรแก้การหนักเบาอย่างไร ผู้หญิงมีกรรมกร หรือว่าบางอย่างสำหรับสตรีว่าควรจะมีอย่างไร และควรจะวางไว้อย่างไร และ ๓. สอบสวนความรู้สุขภาพของแรงงาน กรรมกรมีสุขภาพดีหรือเลวอย่างไรงานไหนจึงควร อย่างไหนไม่ควร ๔. สอบสวนกรรมกรที่ทำงาน ตลอดทั้งที่อยู่ที่พัก ที่เลี้ยงอาหาร ซ้ำอาหาร ที่ตายของโสโครก รวมทั้งอุจจาระปัสสาวะ ก็อกน้ำ และตลอดจนที่พักผ่อน ของกรรมกร จะมีอากาศพอสมควรแก่การพักผ่อนหรือไม่

๕. สอบสวนไม่ให้นายจ้าง โรงงานหนักเกินไป ๖. สอบสวนหนักเวลาทำงาน ๗. สอบสวนค่าแรงจ่าย ๘. สอบสวนคนงาน กรรมกรทั่วไป ๙. สอบสวนการเกี่ยวเนื่องตราของงานนั้นที่กรรมกรอาจจะได้รับอันตรายจากโรงงานและเครื่องกลไกต่าง ๆ ๑๐. สอบสวนเกี่ยวแก่การเป็นพิษทางแก๊สแก๊สที่กรรมกรได้รับจากงานที่งานนั้น ๑๑. สอบสวนการที่เลิกกรรมกรให้แน่นอน ๑๒. สอบสวนการประสานงานระหว่างนายจ้างหรือบริษัทกับกรรมกร ให้ปรองดองกันเกิดวาทกรรมด้วยเหตุผลที่ข้าพเจ้าได้เข้ามา ข้าพเจ้าเห็นควรอย่างยิ่งที่จะให้รับหลักการนี้

คุณเกษย ทองคงยา ผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี กล่าวว่ การที่รัฐบาลเสนอง่างพระราชบัญญัติจัดตั้งกรรมการสอบสวนภาวะกรรมกรขึ้นมานั้น ข้าพเจ้าขอให้เหตุผลว่าพิจารณาว่าเราจะได้รับแจ้งจากพระราชบัญญัตินี้เพียงใดหรือไม่ อย่างไร เมื่อมีกลาสน์สภาฯ นี้ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประมวลสิทธิของสตรีจะไปพระราชบัญญัติหนึ่ง ซึ่งความจะ

พระราชบัญญัตินั้น ถ้าจะหาเปรียบเทียบกับร่างพระราชบัญญัติที่รัฐบาลเสนอมาได้ไม่ต่างอะไรกันนัก เราเป็นภาคีของสันนิบาตชาติ และเงื่อนไขของสันนิบาตชาติที่จำเป็นจะต้องสอบสวนภาวะกรรมกร ได้มาถึงประเทศสยามแล้วมีกฎหมายเฉพาะหน้าสำหรับกรรมกรของประเทศสยามนั้นเป็นที่เราจะต้องสอบสวนแล้วหรือไม่ อย่างไร กรรมกรในประเทศสยามเรายังไม่เข้าใจสักว่าเราจะแบ่งกันขึ้นใหม่เป็นกรรมกร ถ้าหากว่าเราจะกล่าวถึงกรรมกรแล้วเราอาจจะกล่าวได้ว่าคนทุกชั้นเป็นกรรมกรทั้งสิ้น และเราจะกล่าวถึงกรรมกรของโรงงานต่าง ๆ แล้วเราเกือบจะกล่าวได้ว่าเราจะไม่มีคนไทยเลย น้อยหนึ่ง ที่ข้าพเจ้ากล่าวเพื่อจะให้สภา ฯ พิจารณานี้ และเพื่อให้เห็นว่าสภา ฯ ที่รวมหน้าที่ในการออกกฎหมายนั้น เราจะทำประโยชน์กับกฎหมายนั้น ได้เพียงไรหรือไม่ ข้าพเจ้ามีโอกาศคิดว่า ไม่สมควรที่จะสำรวจภาวะกรรมกร ถ้าหากว่าในเกณฑ์ที่จะสำรวจภาวะกรรมกรนั้น ถ้าได้มาเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่จะต้องกระทำแล้ว ข้าพเจ้าก็ขึ้นที่ แต่หาว่ามีปัญหาใน

เรื่องกรรมกรนั้นได้เกิดขึ้นแล้วหรือ เราได้มีพระราชบัญญัติบางฉบับที่เราให้อำนาจในการ สงวน ความลับ ในทางราชการเช่นพระราชบัญญัติทหารเป็นต้น ซึ่งเรามีบังคับที่จะเปิดเผยส่วนใดส่วนหนึ่ง และในราชการนั้นย่อมมีกรรมกรเป็นอันมาก เช่นกับโรงงานมักกะสันหรือช่างแสงเป็นต้น ในการเหล่านี้้นเจ้าหน้าที่กรรมกร จะให้อำนาจเขาไปตรวจ ถ้าหากว่าทางราชการมี-เทศเราจะเอาอำนาจอะไรเข้าไปตรวจได้ในกิจการเหล่านี้และซึ่งกรรมกรในพระราชบัญญัตินี้จะให้อำนาจและจะให้ทำเป็นพิเศษ และจะเอาอำนาจอะไรไปสอบสวนกรรมกรเหล่านั้น อีกประการหนึ่งการที่เราออกพระราชบัญญัติไปนั้นข้าพเจ้าคิดว่า เราจะต้องมีปัญหาคิดกัน ถ้าหากว่าไม่มีปัญหาอันใดเกิดขึ้นแล้วเราก็ไม่จำเป็นต้องออกพระราชบัญญัตินี้ไป ในพระราชบัญญัติประมวลสถิติพยากรณ์ได้ออกกฎข้อบังคับหรือส่งแบบรายงานกรอกไปให้กับเจ้าของ โรงงานอุตสาหกรรมหรือผู้จัดการหรือร้านค้าขายอะไรต่าง ๆ ให้กรอกไปกรมการ

ที่เราต้องการจะรู้ และถ้าเมื่อพระราชบัญญัตินั้นเป็นประโยชน์ในกรณีที่เราทำให้เรารู้แล้วก็ไม่จำเป็นจะต้องออกพระราชบัญญัติขึ้นไปอีก และอีกประการหนึ่งข้าพเจ้าคิดว่าในปัญหากรรมกรนั้นประเทศสยามเรายังไม่ประสบ จึงเห็นว่ายังไม่ควรที่จะออกพระราชบัญญัติไป

นายสนธิ เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา :
 กล่าวว่า ในหลักการที่เราควรจะสอบสวนภาวะกรรมกรนั้น แม้ในประเทศสยามเราจะไม่ใช่ประเทศอุตสาหกรรม ข้าพเจ้าก็เห็นชอบด้วยแต่ที่ข้อข้องใจอยู่ในหลักการอันนี้ก็ขอว่าเท่าที่ได้ศึกษากว้างพระราชบัญญัติโดยละเอียดแล้ว ข้าพเจ้าเข้าใจหลักการที่รัฐบาลเสนอมานี้ได้รวมถึงการสอบสวนภาวะกรรมกรโดยทั่วไป ก็คือหาข้อความถึงกรรมกรที่โรงงานจริง ๆ ทั่วจริงอยู่ในประเทศเรา เมื่อพูดถึงกรรมกรโรงงาน เราหัวเราะเยาะ เห็นว่าเป็นเรื่องตลกขบขัน แต่ว่าแม้มีกรรมกรอยู่ในโรงงานวันหนึ่ง ๆ นั้นเราได้ทราบกันอยู่แล้วว่าอย่างจะมี ความไม่ประณีต ประณีตกันขึ้น ใดบ้างจริง

บางคราวในระหว่างกรรมกรและนายจ้าง และจริงอยู่ในประเทศเรา (ถ้า) ยังไม่มีเท่าไรไหนๆ เราได้เขียนกฎหมายที่เราควรจะทวงให้กว้างไว้ สำหรับที่จะสอบสวนภาวะของเพื่อนมนุษย์ประเภทหนึ่งที่เรา ได้มีกฎหมายที่ควรแก่สภาพในฐานะที่เป็นมนุษย์หรือว่าไม่เพราะฉะนั้นในหลักการที่เราจะที่ยังสงสัยอยู่ ถ้าจะให้ทำ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจได้แจ้งว่าที่หมายถึงการที่จะให้กรรมกรที่จะตั้งขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัติอันนี้อาจสอบสวนภาวะกรรมกรในขณะที่อยู่ นอกโรงงาน คือโรงงานด้วย หรือพอไม่ได้เช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้าพอใจขอให้หาเงินแรงให้ฟังด้วย

พ.อ. พระปริยัติพยุหะภักดิ์
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ :
 กล่าวว่า มีสมาชิกผู้หนึ่งกล่าวว่าอาจขอให้สอบสวนกรรมกรโรงงาน ข้าพเจ้าเห็นว่าพระราชบัญญัตินี้ ความหมายแตกต่างกัน ถ้ากรรมกรโรงงานแล้วเราจะไปสอบสวนในที่ใด เพราะเขาไม่ถนัดมีงานทำ พระราชบัญญัติอันนี้คือให้อำนาจแก่กรรมกรเพื่อเขาไปสอบสวน

สวนในที่ทำงานของกรรมกรนั้นก็มีโรง-
งานก็จะต้องเข้าไปสอบสวนในที่นั้นด้วย
กรรมกรนั้นจะต้องสอบสวนเหมือนกัน
ว่ากรรมกร โรงงาน นั้นมีฐานะเป็น
อย่างไร กรรมกรก็สอบสวนได้แล้ว
อธิบดีประการหนึ่ง สมาชิกผู้หนึ่งเห็นว่า
กรรมกรที่อะไรนั้น ไม่ได้เขียนไว้ใน
นี้ ถ้าท่านสมาชิกพิจารณาในมาตรา ๖
ท่าน จะเห็น ได้ว่า ความมุ่งหมาย ของ
กรรมกรที่เราจะควบคุมในขณะนั้นเกณฑ์
นั้น มีอะไรบ้าง

พระพิไลยสุนทรการ ผู้แทน
ราษฎร จังหวัดภูเก็ต : กล่าว ว่า
ข้าพเจ้าเห็นว่าพระราชบัญญัตินี้ของไม่เจ้า
เป็นที่จะต้องออกเวลานี้ ด้วยเหตุว่าใน
ต้นศกหน้าเราจะได้ออกสำรวจค่ามะโน
ครัวกันแล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้นเราจะรู้
ได้ว่าในปัจจุบันี้กรรมกรได้มีอาชีพใน
ทางใด มีความเป็นอยู่อย่างไร ไม่เจ้า
เป็นที่จะต้องเพิ่มเจ้าพนักงานอีกตั้ง ๒๐
จังหวัด แล้วก็จะต้องเปลืองค่าใช้จ่าย
ต่าง ๆ โดยใช้เหตุและอีก ประการ หนึ่ง
เวลานี้ถ้าจะ นับกัน ตาม ความ จริง แล้ว
ในจังหวัดข้าพเจ้ากรรมกรได้ค่าจ้างวัน
หนึ่ง ๆ ราวหนึ่งบาท แต่ว่าถ้าจะเทียบ

กับจังหวัดอื่น ๆ แล้ว จะเห็นได้ว่าก็มี
ความสุขพอ ถ้าเอาเช่นนี้เป็นหลัก
เกณฑ์แล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ผู้เจ้าเป็น
เพราะจำเป็นจะต้องดูการ ที่มาหากิน
และอาหารการกินของเขา และค่าใช้จ่าย
สอยอื่น ๆ เข้าประกอบกันจึงจะได้
เพราะฉะนั้นในเรื่องราคาของอาหาร การ
กินและบ้านเรือนที่อยู่ต่าง ๆ มาก และ
ถ้าจะพูดกันตาม ความ จริง แล้ว ใน
จังหวัดข้าพเจ้าเวลานี้ค่าจ้างสูง อยู่ แล้ว
ถ้าจะพูดโดยทั่ว ๆ ไป คนเราโดยมาก
เราหา ได้ ยากที จะ จัดว่าเป็นกรรมกร
เพราะเราถือว่าเป็นนายทั้งนั้น กรรมกร
จึงไม่มี เพราะฉะนั้นถ้าเรื่องเมื่อได้ทำ
สำมะโนครัวแล้ว ข้าพเจ้าจึงเห็นด้วย

ร.ท. ทองคำ กล้าย โสภาส
ผู้แทนราษฎร จังหวัดปราจีนบุรี :
กล่าวว่า สว. พระ ราช บ ญ ติ ๖๓ ทั้ง
กรรมการสอบสวนภาวะกรรมกรที่รัฐบาล
เสนอมานี้ ข้าพเจ้าเห็นควรวางระเบียบหลัก
การไว้พิจารณาเป็นอย่างยิ่ง ขอเรียน
ชี้แจงถึงเรื่องกรรมกรต่อไปว่า คณะ
กรรมกรพิจารณาปัญหาเรื่องกรรมกรที่
รัฐบาลตั้งขึ้น ซึ่งข้าพเจ้าได้ร่วมอยู่ด้วย
คนหนึ่งนั้น ได้ประชุมกันหลายครั้งหลาย
คราวแล้ว ในที่สุดก็ตกลงเห็นพร้อมกัน

ว่าวิธี จักต้องก่อการ สำหรับ ที่จะช่วย
 เหลือกรรมกรอย่างหนึ่งอย่างใด จำเป็น
 อย่างยิ่งที่จะต้องสำรวจภาวะของเหล่า
 กรรมกรเหล่าต่าง ๆ โดยดี ถ้วน ให้
 ละเอียดก่อน การ ที่จะทราบภาวะของ
 ผู้รวมกรนั้นมีวิธีอันใดจะทำ นอกจากเอา
 กฎหมายเป็นเครื่องมือ ฉะนั้นแล้วเจ้า
 ของโรงงานที่มีลูกจ้างก็ไม่นำพาให้ผู้หนึ่ง
 ผู้ใดเข้าไปเยี่ยมเยียนตรวจตราคนของ
 เขา จึงเห็นว่าพระราชบัญญัตินี้เท่ากับ
 เป็นกุญแจสำหรับ ที่จะเปิดช่องทางให้
 กฎหมายควบคุมหรือช่วยเหลือกรรมกร
 ฉบับอื่น ๆ ให้คล่องคอกออกมาได้ ออก
 ประการหนึ่งข้าพเจ้าขอเรียนว่า ที่พูด
 กันว่ากรรมกรของเราเป็น อย่าง นั้นเป็น
 อย่างนี้ เราพูดกันด้วยปาก ความจริงหา
 ได้รู้สติว่าภาวะของกรรมกรเป็นอย่างไร
 เมื่อเราไม่ได้ความจริง เราพูดกันแต่
 ปาก ไม่ใช่เป็นของแน่นอน เมื่อไม่ได้
 ความจริงแล้วเราจะ ออก กฎหมาย ช่วย
 เหลือเขาอย่างไรได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
 เห็นว่าพระราชบัญญัตินี้จะเป็นที่พอใจ
 ของผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย ซึ่ง
 ท่านได้เสนอมามาก่อนแล้วรัฐสภา
 ได้รับไปพิจารณา เห็นว่าการช่วยเหลือ

ของผู้แทนหนองคาย คง จะบรรลุผลคือ
 เมื่อพระราชบัญญัตินี้ ได้ รับ การ ออก
 ไปแล้ว

ขุนวรดิษฐ์ครุฑเวปป์ ผู้แทน

ราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าววาท
 อันที่จริงข้าพเจ้าอยู่ในฐานะที่จะส่งเสริม
 ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพราะเหตุ
 ว่าข้าพเจ้าได้เสนอพระ ร ชบัญญัติ
 เกี่ยวกับเรื่องกรรมกรฉบับนี้
 ซึ่งรัฐบาลได้รับไปพิจารณาแล้ว แต่
 ข้าพเจ้าสงสัยในหลักการที่ รัฐบาลเสนอ
 ขึ้นมาว่า ถ้าหากว่าสภา รัฐบาลกล่าว
 นี้ไว้ ก็กิจการนั้นก็ไม่เป็น ปรารถนา
 ประสงค์ เพราะเหตุว่าใน หลักการมีว่า
 ทั้งนี้ จักตั้งกรรมกรขึ้น ให้มีสถาน
 ภาวะของกรรมกร หลักการนั้นตั้งขึ้นไว้
 เพื่อตั้งกรรมการ กิจการที่ รัฐบาลจะ
 กรรมการ ขึ้น นั้น ก็กล่าว ไป ต่อ ออก
 กฎหมาย ถ้าหากว่าจะออก กฎหมาย
 ก็เฉพาะ ใน การ ที่ จะ ตั้ง กรรมการ
 เท่านั้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็น
 ในเรื่องหลักการของรัฐบาลว่าเมื่อได้รับ

ไป แล้วก็เป็นอันว่าเราจะทำ
ไม่ได้ถ้ามีความประสงค์นั้น ซึ่งแท้
ๆ ข้าพเจ้าเชื่อว่าท่าน รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการ ทอการค้า การ
พาณิชย์ เมื่อได้มีหลักการว่าทำการ
ไปจนสิ้นแล้ว ในเรื่องนั้นจึงต้อง
มีการชี้แจง ในการ สอบสวน นั้นเรา
ฟังกรรมการขึ้น คณะ หนึ่ง แล้ว
มีกรรมการนั้นจึงมีอำนาจช่วยประการทั้ง
ประการที่จะต้องการ อย่างนั้น จึง จะถูก
ด้วยในร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่เป็นเช่น
ในข้าพเจ้าไม่อ่านแล้ว ๒-๓ หน้าว่า
มันเกิน ความถึง การ สอบสวน หรือ ไม่
เรื่องอยู่ ถ้าหากว่าเราคงหลักการไว้เช่น
นั้นแล้วแจ้งรายละเอียดในมาตราต่าง ๆ
ไปช่วยประการใดก็ได้ แต่การทำเช่น
นั้นมันนอกหลักการไปเสีย ทางว่าเรา
จะให้มาตราใดมาตราหนึ่งซึ่งนอกจาก
การตั้งกรรมการขึ้นไปแล้ว มาตรา
เหล่านั้นเป็นนอกหลักการไปเสีย ไม่ถูก
กับหลักการเพราะฉะนั้นจึงเห็นวาทะ
พระราชบัญญัตินี้ หลักการเราจับไปก็
ไม่เกิดผลนอกจากรัฐบาล จะแก้เสียว่า
เพื่อสอบสวนภาวะของกรรมการ จึงจะ
จับได้ข้าพเจ้าขอเสนอให้ทราบท่านนั้น

ขุนสมุทรหัตถะคดี รัฐมนตรี
ช่วยว่าการกระทรวงการคลัง :
กล่าวว่า แท้ที่จริง เรื่องนี้ตามความ
เห็นของข้าพเจ้าเอง ข้าพเจ้าเห็นว่า
ปัญหาไม่มีข้อยากอย่างแรก ควรจะคิด
เพราะเหตุไร เพราะเหตุที่ว่ารัฐบาล
เองได้เคยแถลงนโยบายว่า รัฐบาล
จะช่วยเหลือกรรมการขึ้น อีกข้อหนึ่ง
เราได้จัดรูป กรรมการ เป็นองค์การ ใน
ราชการคือของกรรมการ อีกส่วนหนึ่ง
เราได้จัดมีกรรมการกรรมการขึ้นสำเร็จ
รูปแล้วในเบื้องต้นทุกประการ แล้ว
เพื่อให้สำเร็จผลในเรื่องกิจการกรรมกร
นี้ เราจะทำได้เพียงไรนั้น การปรีดษา
ของกรรมการคณะนั้นซึ่งยังมีอยู่บัดนี้
เห็นว่าการที่เราจะสำรวจ โดยเรา ไม่มี
อำนาจในที่หนึ่งก็ไต่ถาม ผลที่จะได้ก็
คงจะไม่สมประสงค์ ที่นี้การที่จะทำเป็น
จะต้องร่าง กฎหมายฉบับ ขึ้นมานั้นก็
เพื่อจะช่วยเหลือกรรมการคณะนี้ให้มีอวัยวะ
ยักยาวและให้มีกำลัง ก็คืออำนาจใน
กฎหมายเพื่อออกไปสถานที่ต่าง ๆ และ
เห็นว่าเป็น อยู่ของ กรรมการ ใน
เมืองไทยมีเพียงไร เราจะจัดการรูปใน
ถ้ามีละ นั้นแล้ว ปัญหาเรื่องกรรมกร
ก็เป็นเรื่องซึ่งเราจัดคล้าย ๆ กับว่าเรามี

องค์การเดิน ๆ แต่ว่าเราไม่รู้จักความจริง
 ที่นี้ข้าพเจ้าอยากจะเรียกอีกทางหนึ่งว่า
 ปัญหาในเรื่องนี้เป็นปัญหาที่ควร จะ ชวน
 กันต่อไปหรือไม่สยามนี้ ปัญหาใน
 เรื่องกรรมกรนั้นตัว จะพูดกัน แต่เพียง
 พลอย ๆ หรือพูดกันเดิน ๆ แล้ว เราก็
 ยังจะเรียกได้จักเงิน ไม่ได้ว่าคนไหนผู้ใด
 เป็นกรรมกร นอกจากเราจะทราบความ
 จริงของเขาเท่านั้นการที่จะ ทราบความ
 จริงในฐานะของเขาเพียงไรนั้น หาได้
 อยู่เพียงการสันนิษฐานเท่านั้น ไม่ยอมอยู่
 ในการที่เราจะท้องสงสัยสวนภาวะทั่ว ๆ
 ไปของเขาด้วย การเงินนั้นมีประโยชน์
 เช่น ไร่ยอมมีประโยชน์ ทักทางตั้งที่
 ข้าพเจ้าจะชี้แจงให้เห็น ก็คือผู้ที่
 เป็นกรรมกรที่แท้จริงจะได้หมดความรู้สึก
 ที่ว่าไม่เป็นจริง เพราะเมื่อได้สอบสวน
 ปรากฏชัดแล้ว คนที่ไม่เป็นกรรมกรที่
 แท้จริง และเมื่อมาปรากฏว่าเป็นกรรม
 กรก็คงจะต้องอยู่นอกเขตไป ชื่อเสียง
 ของกรรมกรก็จะต้องมีขึ้น ภาวะของ
 กรรมกรนั้นเป็นหน้าที่ของรัฐบาล จะแล
 เห็นว่าเราจะจัดรูป โทนั้นนั้นเป็นอีกปัญหา
 หนึ่ง เพราะฉะนั้นเมื่อรวมความอย่าง
 นั้น ๆ ข้าพเจ้าอยากจะขอ ให้ท่านนึก
 ว่าประเทศเหมือนกับคน ย่อมมีอวัยวะ

ทุกประการ เพราะฉะนั้น รัฐบาลเป็น
 อวัยวะส่วนหนึ่งของปรัญญา แต่จะแล
 ใหญ่เพียงไรนั้นย่อมแล้วแต่ฐานะของ
 ประเทศและเหตุการณ์แต่ละส่วนแต่โดย
 การ เมื่อเราไม่มีโครงการทุกสิ่งทุก
 ประการแล้ว เหตุใดเราจะปล่อยให้
 อยู่เพียงเท่านั้น เราคงไม่หาเอาความ
 จริงหากความจริงเพื่อจะ ได้ รัฐบาล
 หนึ่งขึ้นไปเป็นไปให้เหมาะสมกับประเทศ
 สยามนี้ ถ้าพูดกันอย่างภาษา ไทย ๆ ก็
 อาจจะถูกกล่าว ได้ว่ากรรมกรใน สยามนี้
 นั้นข้าพเจ้าจะกล่าวถึงกรรมกรอันแท้จริง
 เหมือนหนึ่งคนซึ่งกำลังจะกระ ทุบเย
 รากอยู่ ไม่มีบ้านอยู่ การที่รัฐบาลนี้
 มีเขาไปสอบสวนภาวะเพื่อที่จะ จัดรูป
 เป็นกลุ่มเป็นก้อนขึ้นนั้น ก็ไปกับสร้าง
 บ้านให้เขาอยู่ ขอให้ท่านสามารถช่วย
 ระลึกในข้อนี้ เมื่อข้าพเจ้าได้เรียนผล
 อย่างยืดยาวเช่นนั้นแล้ว ออกจะสรุป
 ปัญหาเฉพาะหน้าท่านนั้นเรื่อง ปัญหาที่
 ท่านจะสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลซึ่ง
 ได้แถลงไว้ว่าเราจะช่วยเหลือกรรมกร
 หรือไม่ ถ้าท่านสนับสนุนปัญหาแล้ว
 ท่านก็จำเป็นที่จะต้องใช้กำลังแล้วที่จะ
 สอบสวน มิฉะนั้นจะไม่มีความจริง

ที่ข้าพเจ้าจะขอเรียนในเรื่อง
 มีสมาชิกคนหนึ่งว่าเมื่อเราได้
 ถึงคราวโน้มน้าวแล้ว เหตุไรจึงจะ
 ฝืนกันเช่นนี้ขึ้นมาอีก การจกทะเบียน
 ธุรกิจในคราวเป็นการจกทั่ว ๆ ไป แต่
 การสำรวจกรรมกรนี้เป็นวิชาการ
 ที่เกี่ยวกับกรรมกร ซึ่งเราจะต้อง
 สืบรวจข้อวิธีหนึ่ง หากได้สำรวจแต่เพียง
 ไม่มีจำนวนเท่าไร อาจมีอย่างไรเช่น
 นั้นไม่ ข้าพเจ้าขออ้อนวอนท่านสมาชิก
 ว่า หวังว่าท่านคงจะสนับสนุนนโยบาย
 ของรัฐบาล ให้สำเร็จไปเฉพาะเรื่องนี้
 ด้วย

ร.ท. ถิต รัตนพันธุ์ ผู้แทน
 ราษฎรจังหวัดพิจิตร : กล่าวว่า
 พระราชบัญญัติฉบับนี้ข้าพเจ้าเห็น ว่า
 สภา ฯ นี้ควรจะรับหลักการ เพราะ
 เห็นว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ทำ
 สำหรับตั้งกรมการสอบสวนภาวะของ
 กรรมกรเท่าที่เป็นอยู่ในเวลานี้เรา ไม่
 ทราบว่ากรรมกรของเราเป็นชาติไหน
 เท่าไร และ ได้ทำงานอะไรบ้างก็เมื่อ
 รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติ ขึ้นเสนอ
 ต่อสภา ฯ ให้สอบสวนกรรมกรเช่นนั้น
 แล้วก็นับว่ารัฐบาลของเรา ได้ปฏิบัติ

ตามหลักข้อ ๓ ของคณะราษฎร ซึ่งได้
 ให้ไว้ต่อประเทศชาติของเรา เพราะ
 ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นเป็นการสมควร
 อย่างยิ่งที่เราจะรับหลักการแล้ว จึง
 ขอเสนอให้ลงมติ

มีสมาชิกรับรอง
 ประธานสภา ฯ กล่าวว่า
 มีผู้เสนอให้ลงมติแล้ว

นายทองม้วน อัครถาวร
 ผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม :
 กล่าวว่า มีข้อสำคัญที่จะต้องอภิปราย
 อีกต่อไป เพราะฉะนั้นขอเสนอให้มี
 การเบี่ยงอภิปรายต่อไปเพื่อที่จะได้มีการ
 อภิปรายต่อไปอีก

มีสมาชิกรับรอง
 ประธานสภา ฯ : กล่าวว่า
 ผู้ใดเห็นว่าควร จะเบี่ยงอภิปรายต่อไป
 ขอให้ไปรอกยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๘ ท่าน
 ประธานสภา ฯ : กล่าวว่า
 ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอให้ไปรอกยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๓๓ ท่าน
 ประธานสภา ฯ : กล่าวว่า
 เบื้องหน้าบ่อกอภิปราย ปัญหาที่วินิจฉัย
 ต่อไปก็คือเพื่อลงมติรับหลักการ ผู้ใด
 เห็นว่าควรรับหลักการแห่งร่างพระราช

บัญญัติไว้พิจารณา ขอให้ไปรทก
มีชช

มีสมาชิกมือพร้อมเพรียงกัน

ประธานสภา ฯ : กล่าวว
เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติรับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้พิจารณา
ต่อไป ส่งกรรมาธิการชุดที่ ๑ แปร
ญัติภายในกัวัน

นายทองอยู่ พุฒพม
ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี : กล่าว
ว่า ข้าพเจ้าขอเสนอแปรญक्तिภายใน
๓ วัน

มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภา ฯ : กล่าวว
มีผู้ใดมีความเห็นอย่างไรบ้าง เมื่อไม่มี
ผู้ใดมีความเห็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าจะ
ถือว่าที่ประชุมนี้ อหุมติ ให้แปรญक्ति
ภายใน ๓ วัน วาระต่อไปพิจารณา
พระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินป่า
ช้าซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ตำบลปากเพรียว อำเภอปากเพรียว
จังหวัดสระบุรี ให้แก่เทศบาลเมือง
สระบุรี พุทธศักราช ๒๔๗๖ ของ
รัฐบาล

น.ต. หลวงธำรง นาวาสวัสดิ์
ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาด

ไทย : กล่าวว รัฐบาลเสนอร่าง
พระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินป่า
ช้า ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ตำบลปากเพรียว อำเภอปากเพรียว
จังหวัดสระบุรี พุทธศักราช ๒๔๗๖
โดยมีหลักการว่าเพื่อโอนกรรมสิทธิ์ใน
ที่ดินป่าช้า ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของ
แผ่นดิน ตำบลปากเพรียว อำเภอ
ปากเพรียว จังหวัดสระบุรี ให้แก่
เทศบาลเมืองสระบุรี เหตุผลในการที่
ออกพระราชบัญญัตินี้ก็คือ ที่ดินป่าช้า
นี้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน อยู่
ในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี เคยมีใช้
เป็นที่ฝังศพนักโทษและศพคนที่ไม่
ญาติเทศบาลเมืองสระบุรี ได้ใช้เป็นที่
ฝังอุจจาระด้วย ครั้นต่อมามีราษฎร
ปลุกสร้างบ้านเรือนออก ปกติที่ดินป่า
ช้านี้มากอัน เทศบาลเมืองสระบุรีจึงได้
หาที่ดินว่างเปล่าแปลงหนึ่งจึงเรากุณา
เป็นที่เทกองจาร์และฝังศพแทน ทาง
การจังหวัดสระบุรีได้ประกาศเลิกป่าช้า
นี้แล้ว ทั้งศพที่ฝังอยู่ก็ถูกรื้อขึ้น
หมด เทศบาลเมืองสระบุรีต้องการที่ดิน

ประสงค์เพื่อประโยชน์แห่งกิจการของ
เทศบาล และขอแสดงเพิ่มเติมว่าทาง
จังหวัดได้จัดการประกาศให้ประชาชน
ทราบถึงการที่จะเปลี่ยนแปลงกรรม-
สิทธิ์บ้านไปเป็นของอื่น ไม่มีผู้ใด
คัดค้าน และนอกจากนั้นทางจังหวัด
ยังจะได้ดำเนินการในการที่จะชุกพื้นที่
ซึ่งอยู่เคมือออก แล้วจะได้ไปดำเนินการ
การตามลทธิประเพณีให้เป็นไปเป็น
การเสร็จสิ้นไป ก่อนซึ่งเทศบาลจะได้
ตราขึ้นนั้นก็เพื่อสร้างโรงฆ่าสัตว์ขึ้น
เพราะฉะนั้นรัฐบาลหวังว่าสภา
นี้จะพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้
ด้วยดี

ร.ต. ตอน วงษ์โต ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดชัยนาท : กล่าววา
เนื่องจากรัฐบาลเสนอร่างพระราชบัญญัติ
โอนที่ดินบ้านป่ามา ให้เทศบาลนั้น
ข้าพเจ้าเห็นว่าพระราชบัญญัตินี้ ที่ดิน
ที่โอนมานั้นก็เป็นบ้านร้าง และเป็น
ที่ดินซึ่งรัฐบาลได้กล่าวมาแล้ว เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่า การที่โอนไปเป็น
ของเทศบาลนั้นเป็นประโยชน์มาก
ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ

มีสมาชิกรับรอง
ประธานสภา ฯ : กล่าววา
มีผู้เสนอให้ลงมติ มีผู้โหวตอย่างไร

ไม่มีผู้ใดคัดค้านต่อไปขอใหลงมติเพื่อ
วินิจฉัย ผู้ใดเห็นว่าควรระงับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้พิจารณาขอ
ได้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกมือพร้อมเพรียงกัน
ประธานสภา ฯ : กล่าววา
เป็นอันว่ารับหลักการ สภามหาธิการ
ชุดที่ ๒ แปรญัตติกายใน ๓ วัน

นายทองอยู่ พุฒพัฒนา
ผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท : กล่าววา
แปรญัตติกายใน ๓ วัน

มีสมาชิกรับรอง
ประธานสภา ฯ : กล่าววา เมื่อ
ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ข้าพเจ้าถือว่าประชุม
อนุมัติให้แปรญัตติ ๓ วัน วาระต่อไป
ร่างพระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์การปก-
ครองกณะสงฆ์และการพระศาสนา
พุทธศักราช ๒๔๗๗ ของนายทองอยู่
พุฒพัฒนา

นายทองอยู่ พุฒพัฒนา
ผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท : กล่าววา
ก่อนที่จะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
กรรมสิทธิ์การครองกณะสงฆ์นั้นข้าพเจ้า
ขอแจ้งบางประการ ในมาตรา ๔๐
หน้า ๑๐ บรรทัดสุดท้ายของ
มาตรา ๔๗ นั้น คำว่า "พระอัครมณ"

แก้เป็น "พระอริการณ" คือไปใน หน้า ๑๓ มาตรา ๔๕ ในบรรทัดที่ ๑ ก็แก้คำว่า "มาตรา ๕๒" เป็น "มาตรา ๔๗" ทั้งสองแห่ง คือไปใน หน้า ๑๖ มาตรา ๔๖ ขอแก้เป็น ดังนี้ เดิมมีว่า "ผู้ใกล้ชิดภักดาสาวพริศรทรงเยี่ยงภิกษุภิกษุ สามเณรภิกษุ โดยมิได้อำนาจอันชอบธรรมที่จะใช้ได้" ในวรรคนี้ ขอเปลี่ยนเป็น ดังนี้ ผู้ใกล้ชิดภักดาสาวพริศรทรงเยี่ยงภิกษุภิกษุ นันต์ก็ออก ใส เป็น "หรือ" แทน คือไปแก้คำว่า เหล่านี้ออก คือ "สามเณรภิกษุโดยมิได้อำนาจอันชอบธรรมที่จะใช้ได้" ออก เปลี่ยนเป็นว่า "สามเณรในพระพุทธศาสนาโดยมิถูกหลักและวิธีการของคณะสงฆ์" แทน เมื่ออ่านทั้งหมดจะ ได้ความดังนี้ "มาตรา ๗๖ ผู้ใกล้ชิดภักดาสาวพริศรทรงเยี่ยงภิกษุหรือสามเณรใน พระพุทธศาสนา โดยมิถูกหลักและวิธีการของคณะสงฆ์ เพื่อแสดงให้ประชาชนเห็นว่า เป็นภิกษุ หรือสามเณร มีความผิด ถ้าและการกระทำนั้นไม่ถึงแก่ผิดข้อบทกฎหมายอื่นที่มีโทษหนักกว่านี้ ให้ระวางโทษ จากไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกิน

ห้าร้อยบาท" หลักการแห่ง พระราชบัญญัตินี้มีว่า เพื่อปรับปรุง พระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ พ.ศ. ๑๒๑ เพื่อให้เหมาะสมกับการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญให้เรียบร้อย พระราชบัญญัติใหม่ว่า พระราชบัญญัติธรรมนุญ การปกครองคณะสงฆ์ การพระศาสนา โดยบัญญัติบางบาง มาตราขึ้นใหม่ นอกจากนั้นยังได้โปรดมีการอื่น ๆ แห่งพระศาสนาซึ่งได้แยกย้ายกันอยู่ใน ประการและพระราชบัญญัติต่าง ๆ ให้มารวมอยู่เดียว พระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อความแจ่มแจ้งเรื่องแห่ง พระศาสนาอันเป็น หลักชัยของประเทศชาติต่อไป และมีเหตุผลดังนี้ การปกครองฝ่ายพระราชาอาณาจักรได้ดำเนินไป ในระบอบประชาธิปไตยตามวิถีทางแห่งรัฐธรรมนูญ ฉะนั้นประชาชนราษฎรสามัญทุกหมู่เหล่าทุกชนซึ่งอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ เกี่ยวกันจึงประสงค์ให้รัฐธรรมนูญ กล่าว คือว่า ความเสมอภาค พระราชบัญญัติธรรมนุญ การปกครองคณะสงฆ์ และการพระศาสนาซึ่งได้ปรับปรุงขึ้นใหม่นี้ ได้เป็น ไปในทางความเสมอภาคและความเสมอภาคธรรมนุญ

พุทธเจ้าได้ทรงสรรเสริญไว้กว้างแนว
 กักรองคณะสงฆ์ตามพุทธบัญญัติ
 บัญญัติและรัฐธรรมนุญสมาน
 กันซึ่งกันและกันเป็นอันดี ย่อม
 ปรากฏได้ว่าจะเป็นที่โปรดแก่บรรดา
 พุทธมามกะและภิกษุสงฆ์โดยทั่วกัน
 ราชบัญญัตินี้ โทษแบ่งออกเป็นภาค
 หมวดเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการ
 ซึ่งโดยย่อแบ่งออกเป็น ๔ ภาคดังนี้
 ๑. ซึ่งว่าด้วยวัด ได้กำหนดวาง
 ระเบียบชนิดและที่ของวัดอำนาจการ
 ครอบงำรักษาไว้ ตลอดจนการขออนุญาต
 ฝังวัด ซึ่งต้องอยู่ในขอบเขตแห่ง
 หมายโดยวงกว้างพิจารณาไว้ ๕ สถาน
 ๒. ที่ดินซึ่งจะสร้างเป็นวัดนั้น ผู้ขอ
 อนุญาตมีกรรมสิทธิ์ โดยชอบด้วย
 หมายที่จะยกให้หรือไม่ ๒. ถ้าสร้าง
 ที่นั่น จะเป็นความซัดซังของอันใด
 ราชการฝ่ายพระราชอาณาจักรหรือ
 ๓. วัดสร้างในที่นั้น จะเป็นที่สงฆ์
 ฆราวาสหรือไม ๔. สร้างวัดในที่นั้น
 เป็นประโยชน์แก่ชุมชนนั้นในท้องที่
 นั้นหรือไม่ ๕. วัดสร้างในที่นั้น จะเสื่อม
 ประโยชน์อื่น ๆ แก่การพระศาสนาด้วย
 ประการใดบ้าง เป็นต้นว่าจะทำให้วัด
 ใดมีอยู่แล้วว่างรือหรือว่างไปหรือไม่

นอกจากได้บัญญัติถึงการพระราชทาน
 วิสุงคามสีมาไว้ด้วย ภาค ๒ ว่าด้วย
 ลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ในภาคนี้
 แบ่งออกเป็นห้าหมวด หมวดที่ ๑
 ว่าด้วยมหาเถรสมาคม หมวดที่ ๒
 ว่าด้วยคณะภาค หมวดที่ ๓ ว่าด้วย
 คณะจังหวัด หมวดที่ ๔ ว่าด้วยคณะแขวง
 หมวดที่ ๕ ว่าด้วยเจ้าอาวาส หมวดที่ ๑
 ซึ่งว่าด้วยมหาเถรสมาคม ได้กำหนด
 การปกครองให้สงฆ์ทุกนิกายอยู่ใน
 ขอบเขตแห่งกฎหมายนี้โดยทั่วกัน
 กำหนดวิธีการตั้งสมเด็จพระสังฆราช
 และมหาเถรสมาคม ตลอดจนวิธาน
 การประชุมของมหาเถรสมาคมโดย
 เฉพาะอำนาจและหน้าที่ของมหาเถร
 สมาคมได้กำหนดคกกัน คือให้มีหน้าที่
 ควบคุมการพระศาสนาทั้งปวง โทษณัติ
 ในกรณีที่พระ ราชบัญญัตินี้ แบ่งไว้
 พิจารณาทำความเข้าใจชอบหรือไม่เห็น
 ด้วยในบรรดากฎกระทรวงหรือพระ
 ราชบัญญัติอื่นเกี่ยวกับการพระศาสนา
 ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายราชการสงมา
 วินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ อันเนื่องแก่พุทธ
 บัญญัติและวินัยบัญญัติ ทั้งข้ออาณัติ
 ของคณะสงฆ์หรือเพิกถอนคามสีมาใน
 พระราชบัญญัติหรือคามที่เห็นสมควร

ในเมื่อไม่ชักคอบทบัญญัติแห่งพระราช-
 บัญญัตินี้ ควบคุมพระศาสนาให้ดำเนิน
 ไปในหลัก ๕ ประการ คือ ๑. รักษา
 หลักแห่งพระศาสนา ๒. จัดการศึกษา
 แก่ภิกษุสามเณร โดยควรแก่กาลสมัย ๓.
 การศึกษา พระปริยัติธรรม ๔. การ
 เสนอแนะพระศาสนาและการอบรมสั่งสอน
 หมู่นิกรชน ๕. ช่วยการศึกษาของ
 หลดเมือง หมวดที่ ๒. ซึ่งว่าด้วยคณะภาค
 แบ่งการปกครองคณะสงฆ์ออกเป็นภาคๆ
 ภาคหนึ่ง ๆ มีเจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะ
 ภาคซึ่งได้ไปรบกเกล้า ๆ ทั้งปกครองภาค
 นั้น ๆ ให้คณะสงฆ์ในจังหวัดขึ้นต่อกณะ
 ภาค กำหนดอำนาจและหน้าที่ตลอดจน
 ฐานานุกรมของเจ้าคณะภาค และ
 รองเจ้าคณะภาค หมวดที่ ๓. ซึ่งว่าด้วย
 คณะจังหวัด กำหนดวิธีการตั้งเจ้า
 คณะปกครองประจำจังหวัดต่าง ๆ
 กำหนดอำนาจและหน้าที่ตลอดจนตั้ง
 ฐานานุกรมของเจ้าคณะจังหวัด หมวดที่
 ๔. ซึ่งว่าด้วยคณะแขวง กำหนดวิธีการ
 ตั้งพระราชาคณะผู้กำกับแขวงเจ้าคณะ
 แขวงและรองเจ้าคณะแขวงทุกท้องที่
 อำเภอของจังหวัด พระนคร ธนบุรี และ
 ต่างจังหวัด กำหนดอำนาจและหน้าที่
 ตลอดจนถึง ฐานานุกรมของพระราช

คณะผู้กำกับแขวงและเจ้าคณะแขวง
 หมวดที่ ๕. ซึ่งว่าด้วยเจ้าอาวาส กำหนด
 วิธีการเลือกตั้งและตั้งเจ้าอาวาสวัดหลวง
 และวัดราษฎร์นอกราชการ ให้ทรงพระ
 กรุณาไปรบกเกล้า ๆ ทั้ง กำหนดอำนาจ
 และหน้าที่ของเจ้าอาวาส นอกจากนวาง
 วิธีการอรรถรงค์ตั้งของเจ้าอาวาส
 ตลอดจนวิธีการกำหนดการออกฝังรองเจ้า
 อาวาสภาค ๓. ว่าด้วยอุปัชฌายะและ
 บรรพชาอุปสมบทกรรม ในภาคนี้แบ่ง
 ออกเป็นสองหมวด หมวดที่ ๑. ว่าด้วย
 อุปัชฌายะ หมวดที่ ๒. ว่าด้วยบรรพชา
 และอุปสมบทกรรม หมวดที่ ๑. ซึ่งว่าด้วย
 อุปัชฌายะนั้นได้กำหนดประเภทและวิธี
 การตั้งอุปัชฌายะ กล่าวคืออุปัชฌายะ
 วิสามานูสมเด็จพระสงฆ์เจ้าทรงตั้ง
 อุปัชฌายะสามัญเจ้าคณะภาคออกทรงตั้ง
 ความความเห็นชอบของ ประมุขสงฆ์
 ต้องแจ้งให้ข้าหลวงประจำจังหวัดและ
 กระทรวงธรรมการทราบ องค์สมเด็จพระ
 ครวดีเป็นเกณฑ์ในการตั้งอุปัชฌายะ
 คือ ๑. มีความประพฤติ ๒. เป็น
 นบัตถของคนที่ทั้งหลาย ทั้งบรรพชิตที่
 กฤหัสถ์ ๓. มีความประพฤติดี
 ให้เป็นภิกษุที่ดีได้ ๔. มีความรู้ของ
 อุปสมบทกรรมให้ถูกวิธีเป็นภาพที่ใช่

๔ องค์นี้กำหนดความสมควรแก่
 องค์อื่นที่จะได้รับตั้งเป็นอุปชฌายะ
 มีพรรษาพัน ๑๐ แล้ว กำหนด
 อุปสมบท และอุปสมบทแก่คนที่
 กะสงฆ์และเจ้าหน้าที่ในราชการห้าม
 กำหนดเขตที่ได้รับอนุญาตให้ทำ
 อุปสมบท นอกจากนั้นได้กำหนดวิธีการ
 บริกรรมพรรษาและอุปสมบทเพื่อรักษาไว้
 ชนธรรมนิยมประเพณี อุปชฌายะ
 ได้รับแต่งตั้งก่อนพระราชาบญญิตินให้
 มีสิทธิและหน้าที่บริบูรณ์ตามพระราชา-
 บญญิตินทุกประการ หมวดที่ ๒ ซึ่ง
 ว่าด้วยบรรพชาและอุปสมบทกรรม ใน
 หมวดนี้ ได้วางหลักเกณฑ์ของผู้ขอ
 บรรพชาและอุปสมบทตลอดจนวิธีการ
 ปฏิบัติ ในเมื่อ ได้เป็นภิกษุ สามเณรแล้ว
 กล่าวโดยย่อ บัญญัติผู้ประสงค์จะ
 บรรพชาอุปสมบทจะต้องปฏิบัติ ตาม
 พุทธบัญญัติ พระราชาบญญิตินและอาณัติ
 ของสงฆ์ โดยชอบด้วยกฎหมาย จะ
 บรรพชาอุปสมบทได้แต่ ในสำนักสงฆ์
 ที่ถูกต้องตามพระราชาบญญิติน เมื่อเป็น
 ภิกษุสามเณรแล้วจะต้อง อยู่ในพุทธ-
 บญญิตินัยบัญญัติโดยเคร่งครัด ใน
 ทางปกครองให้อยู่ในโอวาทและบังคับ
 บัญชาของเจ้าอาวาสและผู้บังคับบัญชา

เหนือขึ้นไปในทางที่ชอบด้วยวินัยบัญญัติ
 และพระราชาบญญิติน กำหนดอำนาจของ
 เภรสมาคมที่จะตราข้ออาณัติเกี่ยวกับ
 ลักษณะและคุณสมบัติของผู้ที่จะบรรพชา
 อุปสมบทที่ไม่ขัดข้อพุทธบัญญัติและ
 พระราชาบญญิติน เมื่อประกาศในราชกิจ-
 จานเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ ภิกษุ
 สามเณรผู้ประสงค์ย้ายนิกายไม่จำกัด
 บรรพชาอุปสมบทใหม่ เพียงแต่ให้ทำ
 พิธีประกาศศอกหน้าปวงสงฆ์ในวัดนั้นก็
 ได้ นอกจากนั้นกำหนดให้ภิกษุ ไม่ว่า
 นิกายใดตามพระราชาบญญิตินชอบที่จะ
 ร่วมสังฆกรรม ร่วมอุโบสถ กับสงฆ์
 ในนิกายอื่นได้ ทั้งนี้ด้วยพระศาสนา
 แห่งสยามเป็นศาสนาเดียว ซึ่งจะแยกจาก
 กันมิควรภาค ๔ ว่าด้วยลักษณะเขตต์สถ
 ในภาคนี้แบ่งออกเป็นสองหมวด หมวด
 ที่ ๑ ว่าด้วยอุปการะการ หมวดที่ ๒
 ว่าด้วยโทษผู้ละเมิดพระราชาบญญิติน
 หมวดที่ ๑. ซึ่งว่าด้วยอุปการะการ
 กำหนดให้กระทรวงธรรมการและ
 เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองให้ความอุปการะ
 แก่คณะสงฆ์พอที่จะจัดการให้เป็นไปตาม
 พระราชาบญญิตินกำหนดใหม่หาถ
 สมาคมวางโครงการศึกษาของภิกษุ
 สามเณร และพุทธสมาคมการศึกษาแก่

ท้องที่ กำหนดให้คณะสงฆ์ช่วยเหลือ
ฝ่ายราชอาณาจักรในอันที่จะให้การศึกษ
แก่กุลบุตรและเจ้าทาสถานที่ศึกษาให้
และอื่น ๆ นอกจากนี้โดยเฉพาะอิทธิพล
ซึ่งละเมิวินัยบัญญัติ ได้วางระเบียบ
การอิทธิพล ลักษณะอุทธรณ์ฎีกาและ
กำหนดโทษ ให้พ้องกับลักษณะของ
ความผิด ทั้งนี้ให้อยู่ในหลักที่จะต้อง
ประชุมสงฆ์เสมอ อีกข้อหนึ่งซึ่งจึ่งกล่าว
สำคัญ คือ พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนด
ให้บรรดาประกาศระเบียบการแห่ง
พระศาสนาของอาณาจักรของสงฆ์ พระมหา
สมณาคีหรือสังฆราชณัติ ที่ใช้อยู่
ก่อน พระราชบัญญัตินี้ เมื่อมหาเถร
สมาคมยังมีได้ประชุมให้เพิกถอน ให้
คงใช้บังคับต่อไปจนกว่าที่ ๒. ซึ่งว่า
ด้วยโทษผู้ละเมิดพระราชนัดดา
ในหมวกนี้ได้กำหนดโทษผู้ทักการร้ายไร
โดยแอบอิงพระศาสนาได้กำหนดโทษผู้
บรรพชาอุปสมบทซึ่งไม่ถูกต้องตาม
พระราชนัดดาโดยคณะสงฆ์ให้สึกแต่
ยังชดชืนอยู่ ได้กำหนดโทษผู้ใช้
ผ้ากาสาพศักรของเขยยภิกษุ เพื่เป็น
การลวงประชาชนให้เชื่อถือ ตามความ
ในพระราชบัญญัตินี้ได้กล่าวมานี้ เป็น
ส่วนใจความ การวางในการที่ราชเจ้าได้

ร่างพระราชบัญญัตินี้ขึ้นมากเพื่อที่จะ
เข้ากับระบอบรัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติ
ชื่อพระราชบัญญัติเป็นธรรมนูญการ
ปกครองคณะสงฆ์ ในกรณีข้าพเจ้า
เทียบเคียงกับธรรมนูญการปกครอง
ประเทศด้วยวิธีต่อไป รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรสยามนี้ ได้แบ่งออก
เป็นเจ็ดหมวดและมีบททั่วไปในพระราช
บัญญัติธรรมนูญการปกครองคณะสงฆ์
ก็มีบททั่วไป และก็ได้แบ่งออกเป็น
เจ็ดหมวดเช่นเดียวกัน มาตรา ๑ วรรค
๒ ว่า ประชาชนชาวสยามไม่ว่าเพศ
กำเนิดศาสนาใด ย่อมอยู่ในความ
คุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญอันเสมอกัน
พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครอง
คณะสงฆ์ มาตรา ๒ ภายหลังวรรคนี้กล่าว
ว่า "บรรดาคณะสงฆ์แห่งสยามย่อมอยู่
ในบทบังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้โดย
ทั่วกัน" นี้ข้อหนึ่งละ คราวนี้หมวดที่ ๑
ในมาตรา แห่งธรรมนูญกล่าวไว้
"พระมหาเถรธรรมยุติกนิกายเป็นพุทธ
สมาคมและทรงเป็นอรรถกถาสานุปถมิก
ในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติ
ธรรมนูญการปกครองคณะสงฆ์ว่า
"พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็น
อรรถกถาสานุปถมิก" นี้ก็เหมือนกัน
ในหมวดที่ ๒ ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่

ของประชาชนชาวสยาม รัชชธรรมเนียม
 มาตรา ๑๒ กล่าวไว้ว่า "ภายในบังคับ
 แห่งบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้ บุคคล
 ซึ่งมีเสมอกันในกฎหมาย ฐานะยศก็
 เสมอกันก็คช โดยแห่งกษัตริย์ หรือ
 เหตุประการอื่นใดก็คช ไม่กระทำให้เด็ก
 ชกสิทธิ์ อย่างใดเลย" ในรัฐธรรมนูญ
 การปกครองคณะสงฆ์ มาตรา ๖๖
 กล่าวไว้ว่า "ภิกษุไม่ว่าในสายใดตาม
 จรรยาบัญญัตินี้ชอบที่จะร่วมสังฆกรรม
 ร่วมอุโบสถ กับสงฆ์ในนิกายอื่น ๆ
 ตามพระราชนิยม บัญญัตินี้ คช ทั้งนี้ด้วย
 พระศาสนาแห่งสยามยอมเป็นศาสนา
 เดียวซึ่งจะแยกจากกันมิได้" นอกจากนี้
 แล้วในสิทธิและหน้าที่ของรัฐธรรมนูญ
 มาตรา ๑๒ ถึงมาตรา ๑๕ เท่ากับ
 สิทธิและหน้าที่ในหมวดบรรพชา
 และอุปสมบทกรรมของรัฐธรรมนูญ
 การปกครองคณะสงฆ์ ตั้งแต่มาตรา
 ๖๐ ถึงมาตรา ๖๗ ในหมวดที่ ๓ ว่าด้วย
 สถาปนาและกฎการปกครองคณะสงฆ์
 ในรัฐธรรมนูญว่า "มาตรา ๒๓
 ประธานแห่งสภาฯ มีหน้าที่ดำเนิน
 กิจการของสภาฯ ให้เป็นไปตามระเบียบ
 รองประธานมีหน้าที่กระทำการแทน
 ประธาน ในเมื่อประธานไม่อยู่หรือไม่
 ปฏิบัติหน้าที่ได้" ในธรรมนูญการ

ปกครองคณะสงฆ์ มาตรา ๑๘ "ประธาน
 แห่งมหาเถรสมาคมมีหน้าที่ดำเนินกิจการ
 ให้เป็นไปตามระเบียบ รองประธานมี
 หน้าที่ช่วยประธานและแทนประธานใน
 เมื่อประธานไม่อยู่หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ไม่
 ได้" นี้เหมือนกันทีเดียว นอกจากนี้
 ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๔ ถึงมาตรา ๒๖
 เท่ากับมาตรา ๑๕ ถึงมาตรา ๒๑ ใน
 รัฐธรรมนูญ การปกครองคณะสงฆ์ ใน
 รัฐธรรมนูญหมวดที่ ๔ มาตรา ๔๖ ซึ่งว่า
 ด้วยคณะรัฐมนตรี กล่าวไว้ว่า "พระมหากษัตริย์ทรงตั้งคณะรัฐมนตรีคนหนึ่ง
 ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรี
 อื่นอย่างน้อย ๑๔ นาย อย่างมาก
 ๒๔ นาย" ในธรรมนูญการปกครอง
 คณะสงฆ์ในมาตรา ๑๕ ว่า "มหาเถร
 สมาคมประกอบด้วยกรรมการซึ่งได้ทรง
 พระกรุณาโปรดให้ตั้งโดยที่แห่งคือ
 สมเด็จพระสังฆราชเจ้า, สมเด็จพระราชา
 คณะ, พระราชาคณะ, อย่างน้อย ๒๕ รูป
 อย่างมาก ๓๐ รูป" นี้ก็คล้าย ๆ กัน
 ในมาตรา ๔๖ บรรทัด ๓ "ให้คณะ
 รัฐมนตรีมีหน้าที่บริหารราชการ
 แผ่นดิน" ในมาตรา ๑๓ แห่งธรรมนูญ
 การปกครองคณะสงฆ์ มาตรา ๑๗
 "มหาเถรสมาคมมีหน้าที่ควบคุมการ

พระศาสนาทางปวง" นี้ก็ทำนองเดียวกัน นอกจากนั้นในหมวดที่ห้าคือกฎกระทรวงมนตรีจึงมีมาตรา ๕๖ ถึงมาตรา ๕๗ เท่ากับธรรมนูญการปกครองคณะสงฆ์ในหมวดที่ห้าคือกฎกระทรวงสงฆ์ตั้งแต่มาตรา ๑๓๓ ถึงมาตรา ๑๓๖ ต่อจากนั้นในหมวดที่ ๕ ซึ่งว่าด้วยศาลในมาตรา ๕๗ กล่าวไว้ว่า "การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีที่ท่านว่าเป็นอำนาจของศาลโดยเฉพาะ ซึ่งจะต้องดำเนินการตามกฎหมายและในนามพระมหากษัตริย์" ในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองคณะสงฆ์กล่าวว่า "บรรดาอรรถคดีทั้งหลายที่เกิดขึ้นอยู่ในศาลหรือในการบังคับบัญชาอันชอบด้วยพระราชบัญญัตินั้นชอบที่จะคณะสงฆ์จะลงโทษเป็นการภายในได้ ให้มีเหตุเฉพาะตามความระบียบการอรรถคดี ลักษณะอุทธรณ์ฎีกา และกำหนดโทษให้พ้องกับลักษณะของความผิด และกำหนดอำนาจและหน้าที่ตามควรแก่ลำดับชั้นของผู้บังคับบัญชา แต่ต้องอยู่ในหลักที่จะต้องประชุมสงฆ์เสมอ" คราวนี้ในหมวดที่ ๖ บทสุดท้ายมาตรา ๖๑ ของรัฐธรรมนูญเทียบเคียงเท่ากับมาตรา ๓ แห่งธรรมนูญการ

ปกครองคณะสงฆ์ และในบทบัญญัติเฉพาะการก็เหมือนกันเทียบเคียงเท่ากับมาตรา ๒ ของพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองคณะสงฆ์เช่นกัน ในทุกส่วนนี้ เมื่อจะโต้เทียบกับธรรมนูญคณะสงฆ์แล้วเราจะเห็นว่าเหมือนกัน มีผิดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ตัวอย่างเช่น หมวดที่ห้าซึ่งได้ตั้งชื่อว่าธรรมนูญการปกครองคณะสงฆ์ รัฐธรรมนูญเรามีความเคารพเป็นอันมาก รัฐธรรมนูญการปกครองคณะสงฆ์ก็เป็นทำนองเดียวกันซึ่งย่อมเป็นที่เคารพของปวงสงฆ์ทั่วๆไปในสยามเหมือนกัน การที่ข้าพเจ้าให้ชื่อพระราชบัญญัตินี้เป็นพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองคณะสงฆ์และการพระศาสนา ก็เพราะพระราชบัญญัติมีความสำคัญสำหรับคณะสงฆ์ของปวง ในการที่ข้าพเจ้าได้ร่างพระราชบัญญัตินี้พอที่จะให้ความสะดวกในทางพระศาสนาทุกประการ ข้อสำคัญที่พอประสาคความเสมอภาคให้แก่รัฐปกครองปวง ให้มีเสรีภาพสมบูรณ์ รัฐธรรมนูญที่ได้ให้ไว้ นอกจากนั้นยังได้รวบรวมบรรดาพระราชบัญญัติทั้งปวงที่ประกาศใช้ต่างๆ และตลอดจนที่ซึ่งข้ออาณัติ

กิจการอื่น ๆ อันกระจัดกระจายซึ่ง
 กับการศาสนาารวมอยู่ในที่เดียว
 และเพิ่มเติมอีก ทอนให้เหมาะสมไม่
 ล้ำบาทมากเกินไปให้ละเอียดอีกข้อ
 หนึ่งก็เพื่อประสงค์ที่จะชักเสลาในส่วน
 ราชบัณฑิตปกครองคณะสงฆ์เดิม
 สักการธรรมนุญบางส่วนบางมาตรา
 ที่จะอาชงซึ่งเป็นการประสงค์ของ
 พระราชชนกทั่วไปไม่ว่ากฤหัสถ์หรือ
 บรรพชิต ขอรายชื่อสำคัญที่สุดสำหรับ
 พระราชบัณฑิตปกครองคณะสงฆ์ก็คือ
 เพื่อจะให้ความเสมอภาคความสามัคคี
 ธรรม ประชาชนชาวสยามไม่ว่าจะ
 เป็นกฤหัสถ์หรือจะเป็นพระภิกษุก็
 ซึ่งอยู่ในสยามประเทศย่อมมีความเสมอ
 ภาค ในทำนองเดียวกัน ย่อมได้รับ
 เสรีภาพ และได้รับทุกอย่างตามที่
 รัฐธรรมนูญมอบหมาย รัฐธรรมนูญ
 ไม่ได้ตัดเอาพระภิกษุสงฆ์ออกไปนอก
 ขอบเขตรัฐธรรมนูญตามใด รัฐธรรมนูญ
 ญได้ปกครองประชาชนชาวสยามไม่
 เลือคนบอกกล่าวเป็นบุคคลชนิดใด
 เพราะฉะนั้นในที่นี้คำว่าประชาชนจึง
 ครอบคลุมทั่วไม่ว่ากฤหัสถ์หรือบรรพชิต
 โดยเฉพาะกฤหัสถ์ที่มีความประสงค์
 อย่างไม่ต้องการมีความเสรีภาพ มีความ

อิสระภาพทุกอย่างเช่นนี้เป็นต้น พระ
 ภิกษุสงฆ์ก็เหมือนกัน ในทำนองเดียว
 กันเพราะท่านเป็นสมมติสงฆ์ เป็น
 บุคคลเหมือนกัน เพราะฉะนั้นจึง
 อยากรจะได้สิทธิคามรัฐธรรมนุญ และ
 อยากรจะให้ทางคณะสงฆ์ได้ปฏิบัติ
 เช่นนี้ด้วย ขอให้พึงเข้าใจว่าพระภิกษุ
 สงฆ์นั้นเป็นกฤหัสถ์อยู่ก่อนอุปสมบท
 ฉะนั้นกิจการต่าง ๆ ทางกฤหัสถ์ก็สืบ
 เนื่องกับความรู้สึกกันนี้มาหาเต็มไป
 เต็มทีเดียวไม่ว่า พระราชบัณฑิตนี้ให้
 ความอิสระภาพ เสมอภาค และความ
 ปรองดองกันระหว่างสงฆ์กับชนมียัง
 ชื่น ในเรื่องนี้ได้มีบรรดาพระภิกษุสงฆ์
 เป็นจำนวนมากเท่าที่ข้าพเจ้าได้ฟังมา
 หาได้ปรองดองสามัคคีกันทางปฏิบัติ
 ไม่ พระราชบัณฑิตนี้จึงทำให้พระ
 ภิกษุสงฆ์ ๒,๓๓๔ รูปซึ่งกระตือรือร้น
 กลับมาประสานสามัคคีกัน การที่พระ
 ภิกษุสงฆ์มีความสามัคคีซึ่งกันและกัน
 นั้นเป็นสิ่งประเสริฐ ประชาชนชาว
 สยามทั้งหมดก็เหมือนกันถ้ามีความ
 สามัคคีกันแล้วก็เป็นสิ่งประเสริฐ นี้
 เป็นหลักเกณฑ์ส่วนใหญ่ หมายความว่า
 ว่างเพื่อประสานสามัคคีกันระหว่าง
 สงฆ์ ว่างพระราชบัณฑิตนี้เท่าที่ข้าพเจ้า

ใต้อีกปราชญ์มาเป็นเวลานานนั้น จะได้สรุปรวมแต่หัวข้อสำคัญ เพื่อที่จะให้ท่านสมาชิกทั้งหลายได้วินิจฉัยพิจารณาอย่างถ่องแท้ พระราชบัญญัติธรรมนุญการปกครองคณะสงฆ์นี้ ได้สรุปเป็นทั้งนี้ ข้อหนึ่งได้พยายามปรับปรุงให้เหมาะสมกับระบอบประชาธิปไตยให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นได้ ประโยชน์ในข้อสองนั้นก็เพื่อประสานความสัมพันธ์กันในระหว่างสงฆ์ทุก ๆ นิกายให้อยู่ในขอบเขตแห่งพระราชบัญญัตินี้โดยทั่วกัน ในข้อที่สามก็เพื่อจะปรับปรุงพระราชบัญญัติและประกาศข้ออาณัติสงฆ์ตลอดจนมหาสมณเถาต์ให้รวมอยู่ในตอนเดียวกันเพื่อสะดวกในการตรวจค้นยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในข้อที่สี่ ได้พยายามแบ่งการปกครองให้เป็นหมวดหมู่ คือให้เป็นระเบียบเรียบร้อยยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้งานนั้นเข้ากับหลักเกณฑ์ทางฝ่ายบริหารในข้อ ๕ ได้วางโครงการการศึกษาของเหล่าภิกษุ สามเณรและพวชนามกสงฆ์ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อส่งเสริมในการศึกษาให้ยิ่งขึ้นด้วย ในข้อที่ ๖ เปิดโอกาสให้ช่วยเหลือต่อการศึกษาของภรรยาของภรรยาซึ่งไม่มีศรัทธาต่อพระบัญญัติและวินัยบัญญัติ ซึ่งพอ

ที่จะช่วยเหลือได้ นับว่าเป็นประโยชน์มากทีเดียว เรื่องนี้ขอใช้พลังระตึกสภาฯ นี้ว่า บรรดานิกายต่าง ๆ ย่อมสืบเนื่องมาจากที่ต่าง ๆ กัน มหาเถรไต่สืบมาจากสังคายนาแก่กรุงโบราณกาลธรรมยุตินิกายได้เริ่มเกิดขึ้นสมัยรัชกาลที่ ๔ และรามัญนิกายได้สืบเนื่องมาจากรามัญในสามนิกายเป็นนิกายซึ่งประชาชนชาวสยามถือเป็นนิกายของชาติ เพราะฉะนั้นควรจะได้รับสิทธิเสมอภาคเหมือนกันทุก นิกาย รัฐมนตรีย่อมเลือกจากประชาชนในภาคต่าง ๆ เช่นภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้และภาคอีสานได้ทั้งหมดเป็นกัน พระราชบัญญัติธรรมนุญการปกครองคณะสงฆ์ก็ควรจะเป็นเช่นเดียวกันก็ย่อมให้เลือกได้จาก มหาเถรหรือธรรมยุตินิกายหรือรามัญนิกายซึ่งสุดแล้วแต่ผู้ใดมีความสามารถเป็นผู้เลือกในสภาประชาชน ด้วยเหตุฉะนั้นและ สาขานี้จึงเห็นว่าเราได้อ่างไว้เหมาะแล้ว สมกับระบอบประชาธิปไตยทุกประการ ในข้อสุดท้ายที่ข้าพเจ้าขอกล่าวคือร่างพระราชบัญญัติธรรมนุญการปกครองคณะสงฆ์นี้ ซึ่งเราได้นำมาสมเด็จพระเจ้าสังฆราชเจ้า ผู้ทรงรับพิท

ไปหาหรือกับสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ
 ข้าพเจ้าจึงนำเข้ามาในสภาฯ นี้
 ถึงวาระวราสมาชิกลงหลายจะ
 หนึ่งสนตามสมควร
 ร.ศ. สอน วงษ์โต ผู้แทน
 ราษฎรจังหวัดชัยนาท : กล่าวว
 ึ่งจากสมาชิกได้เสนอร่างพระราช
 บัญญัติขรมนุญการปกครองคณะสงฆ์
 มานี้ ข้าพเจ้าเห็นว่า ไม่ควรรับหลัก
 เป็นอย่างยิ่ง เหตุผลที่ไม่ควรรับ
 หลักการ นั้น ข้าพเจ้าจะ ขออธิบาย โดย
 ละเอียด เพราะเหตุว่าเรื่อง การปกครอง
 คณะสงฆ์นั้นควรจะมาจากมหาเถรสมาคม
 ก่อน แล้วมาทางรัฐบาลจึงจะถูก
 เพราะเหตุว่าการศาสนาของเราเป็น
 สำคัญที่สุด ถ้าหากว่าเราไปทำจิตใจ
 ของท่านซึ่งเป็นพระให้ไม่ผ่องแผ้วแล้ว
 เราก็คงก่อกบฏบฏของพระพุทธเจ้า
 เพราะพระพุทธเจ้าท่านทรงบอกวาจิต
 ผ่องแผ้วเป็นสำคัญที่สุด เพราะฉะนั้น
 เราซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะ
 ไปออกกฎหมายปกครองคณะสงฆ์โดย
 ไม่ได้รับอนุญาตจากมหาเถรสมาคมซึ่ง
 เป็นคณะพระผู้ใหญ่ นั้นข้าพเจ้าเห็นว่า
 ความสงบก็จะไม่มี อีกประการหนึ่ง

ข้าพเจ้าขอกล่าวว่าการที่แย่งกัน
 เป็นเพราะเหตุเล็กน้อยเท่านั้นเอง คือ
 การที่จะให้รวมนิกายนี้เป็นการสำคัญ
 อย่างยิ่ง การที่เราจะให้รวมนิกายรวม
 อุโบสถสังฆกรรมกันนั้นรวมกันไม่ได้
 การที่ทางธรรมยุคนิกายวังเกียจรวม
 นิกายนี้มีเหตุผลก็ต่อครั้งหนึ่งในแน
 คินสมเด็จพระจอมเกล้าขึ้นเอง แต่เดี๋ย
 นี้ไม่ค่อยจะวังเกียจกันแล้ว คือครั้ง
 กระนั้นท่านเห็นว่าเราไม่มีสิทธิที่จะ
 บังคับศาสนาให้ด้อยตามเราได้ ท่าน
 เห็นว่าพระค่าง ๆ มีความประพฤติอัน
 ไม่มีดี ไม่น่าเลื่อมใส เสน่ปลา กัด
 ตกเขมรทะเลาะกรือเป็นต้น ท่านเอง
 เป็นพระเจ้าแผ่นดินและเป็นเปรียญที่
 เอกอุที่ศุกท่านยังไม่กล้าเลย ท่านมา
 พิจารณาเห็นว่าใน พระพุทธศาสนาของ
 ไทยเรานั้น ประพฤติการอันไม่สมควร
 เช่นนั้น แต่ท่านก็เกรงใจพระผู้ใหญ
 ถ้าไม่อย่างนั้นแล้วท่านควาบาทรเอา
 แยะเหมือกัน เพราะฉะนั้นท่านจะเอา
 อย่างไร ท่านก็เอาธรรมยุคนิกายทั้งชน
 เพื่อให้เป็นทิวอย่างของคนไทยในสมัย
 นั้น เพื่อให้ความประพฤติของพระใน
 พระพุทธศาสนาเป็นไปโดยเรียบร้อย

แต่เมื่อก่อน ได้สร้างนิทานขึ้นแล้ว
 และพระสงฆ์ไทย ในเวลานั้นส่วนมาก
 เป็นมทานิกาย คือว่าพวกมันนั่นเอง
 เมื่อก่อนทั้งสงฆ์ธรรมยุติกนิกายขึ้นแล้ว
 พระสงฆ์ทั้งหลายก็คอยคัดค้านมาจน
 เกือบจะเข้ารอยกันอยู่แล้ว ก็จะได้เห็น
 ใตจากการเปลี่ยนเป็นนิกายแปลงเช่น
 วิกรมหาราชและเวลาบวชก็ว่าเอาสัท
 ธรรมยุคว่าเอาสัท มทานิกายว่า
 อุกาส ถ้าหากความหาเถรสมาคมจะแปล
 ออกมาว่า ข้าพเจ้าอยู่ปสมบท อะไร
 เหล่านี้ก็ใกล้เคียงกันนั่นเองเพราะ
 ฉะนั้นจะมหาว่ามทานิกายผิดอีกอะไร
 หรือรังเกียจอะไรบ้าง ข้าพเจ้าเห็นว่า
 ไม่ถูก ที่รังเกียจนั้นเต็มรังเกียจกัน
 ในความประพฤติซึ่งสมเด็จพระจอมเกล้า
 ท่านก็ยังไม่บังคับไม่ได้ แล้ววันเราจะ
 ไปบังคับให้รวมกัน โจทก์ก็ไม่สบาย
 แล้วเราก็บ่าป้ด้วย เพราะฉะนั้นก็เป็น
 การไม่ดี และอีกประการหนึ่งถ้าหาก
 ว่าเรารับบังคับให้รวมเอาโบสถสงฆ์ธรรม
 กันได้แล้วก็จะเป็นการผิดรัฐธรรมนูญ
 เพราะรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๓ บัญญัติว่า
 บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือ
 ศาสนาหรือลัทธิใด ๆ เพราะฉะนั้นการ

ที่จะเป็นมทานิกายก็หรือจะรวมยุทกัน
 ไม่มีผิดรัฐธรรมนูญ เราจะปฏิบัติอย่างไร
 ก็ได้และอีกอย่างหนึ่งข้าพเจ้าขออ้างการ
 อย่างครั้งพุทธกาล คือว่าในกาลที่ไม่ได้
 ต้องให้ทางมหาเถรสมาคมทำ ไม่อย่าง
 นั้นความสงบจะไม่ มี ในครั้งพุทธกาล
 นั้นในหนึ่งคือธรรมบท มีพระวินัยชรับท
 พระชวรมจร อยู่คนละเรื่องกันคือพระ
 วินัยชรับทคือวินัยเป็นเหตุ พระชวรม
 ชรับทคือพระธรรมเป็นเหตุเมื่ออยู่ใน
 กติและเกี่ยวกัน แต่ก่อนก็กิน วันหนึ่ง
 พระวินัยชรับเข้าไปในฐาน แปลว่าเข้า
 ไปถ่ายถึงปฏิภนต่าง ๆ และเอาภษา
 สำหรับล้างเข้าไปทิ้งไว้ พระชวรมช
 รับเข้าไปแลเห็นเขาก็เห็น พระวินัยช
 รับประพฤติไม่ดีไม่ดูระเบียบ ก็เกิดทอ
 กันและเกิดแตกคณะชรับ ท่านเจ้าเมือง
 โกลสมีพิกไปฟ้องพระพุทธเจ้า พระองค์
 ก็ว่าโกลสเถย แต่อย่างนั้น พระชวรมช
 รับและพระวินัยชรับก็ยังไม่ยอมที่จะให้ โกล
 สเถยและพระพุทธเจ้าก็ยังไม่ยอมที่จะทำ
 อย่างไม่ยอมไปทำเอง เพราะ
 ฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าเราเป็นสมาชิกมี
 อำนาจออกกฎหมายก็จริง แต่หากว่า
 เราออกไปในสิ่งที่เราจะไม่มีความสงบ

และไปทำให้จิตใจของสงฆ์ไม่สงบแล้ว
 แล้วก็รู้สึกว่ามีคนคอยจะตัก ออกอย่าง
 หนึ่งการที่จะบังคับโดยวิธีให้รวมอุโบสถ
 ทั้งสมกรรมอะไรเหล่านี้ ควรจะให้เป็นที่
 ไปโดยสมัครใจทีละน้อยๆ จะดีกว่า
 ถ้าจะไปบังคับกันอย่างหนักบ้นหนักเท่า
 นั้น ควรจะให้เถรสมาคมท่านเสนอมา
 จะดีกว่า ถ้าอย่างนั้นแล้วพวกธรรมยุติก
 ก็ตั้งหน้าตั้งตาที่จะได้ไม่เป็นศัตรูกัน
 เพราะฉะนั้น ทางที่ที่ควรจะให้รัฐบาล
 เอาไปถวายท่าน ให้ท่านพิจารณา
 ที่ไหนที่ไม่ขัดกับท่านดีออกเสีย และ
 การรวมอุโบสถสังฆกรรมนี้ท่านคงจะ
 ตัดแน่ที่เดียวแต่ขอไปข้างหน้าอีก ๒๐
 หรือ ๓๐ ปีก็คงจะรวมกันได้บ้าง ที่จะ
 มาหักค้ำพร้าควยหัวเข้านั้นข้าพเจ้าคาด
 ว่าคงเกิดเรื่องที่เกี่ยวข้อง

พระพิไลยสุนทรการ ผู้แทน
 ราษฎรจังหวัดภูเก็ต : กล่าวหา ความ
 จริงน่าสรรเสริญ ท่านผู้แทนชนบุรีที่มี
 ความเพียรเรียนเรื่อง พระราชบัญญัติ
 ธรรมนุญการปกครองคณะสงฆ์ชั้นมา
 ทามหลักการว่าจะปรับปรุง แต่ในร่าง
 กฎหมายนี้ว่ายกเลิกเสียทีเดียว ใน

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะ
 สงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ คือ เป็นพระราช-
 บัญญัติที่เราได้ใช้กันมาแล้วถึง ๓๕ ปี
 โดยเรียบร้อยและความจริงศาสนาที่เจริญ
 ขึ้นมากมาย และเมื่อครั้งกระโน้นอย่า
 ตีมาประเทศสยามเรากว้างขวางมากกว่า
 นี้ และวัดซึ่งอยู่นอกอาณาเขตของ
 เราเวลานี้หลายสิบหลายร้อยวัด พระ
 เหล่านี้ยอมถือระเบียบการปกครอง
 คณะสงฆ์ของเราเอง ทั้งการเมือง
 และทางศาสนายังไม่ขาด ยิ่งด้อยที่เป็น
 ใหญ่อยู่ และการที่จะให้กลุ่มเถรวาท
 นั้นจำเป็นจะไม่ได้ตัวเอง พระเถกว่า
 ศาสนาแบ่งเป็นนิกายทางหนึ่งนิกาย
 ทางหนึ่ง ซึ่งตีมาทางอื่นโดยลังกาและ
 ท่านผู้เสนอว่ามาจากมอญอีกทางหนึ่ง
 เป็น ต้นแรกทั้งหลายก็ถือกัน มาตั้งแต่
 บรรพบุรุษแล้ว เพราะฉะนั้นจะมาเปลี่ยน
 แก้วเวลานี้ยังไม่สมควรและทางที่จะให้
 พระภิกษุสามเณรมีแบบปกครองที่ทันสมัย
 สืบไปนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ได้ เพราะ
 เถกว่าพระราชาคณะองค์ๆ ท่านไม่
 ใฝ่จะประจํา ชอบใจสึกไปเมื่อใดเวลา
 ใดก็ได้ ไม่มีใครจะกั้นทางไว้ได้เมื่อ
 ท่านไม่พอใจ เพราะฉะนั้นที่จะเอ

รัฐมนตรีไปเทียบ จะโดยอย่างไร เมื่อ
 ท่านไม่พอใจ ท่านจะตัก เมื่อใดก็ได้
 เพราะฉะนั้นผู้ที่บวชย่อมสละแล้วไม่
 เบียดเบียนไม่โลกไม่โกรธไม่หลงอะไร
 เหล่านี้ ตามพระราชบัญญัติธรรมนุญ
 การปกครองคณะสงฆ์ที่ท่านผู้เสนอบอก
 ว่าต้องการจะให้มีความเสมอภาคกันตาม
 รัฐธรรมนูญนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่า เป็นไป
 ไม่ได้ จะเห็นได้ว่าท่านผู้เสนอมักความ
 รังเกียจผู้หญิงเป็นที่ตั้ง เพราะเหตุว่า
 เราจะต้องให้ความเสมอภาคความมีอิสระ
 ทั้งเพศชายและเพศหญิงส่านกษณนั้นไม่
 นับว่าเป็นวัด แต่ในนี้ จะเอาเขาเป็นวัด
 เมื่อใดก็ได้ทั้งท่านรัฐมนตรีช่วยราชการ
 กระทรวงธรรมการ ว่า วัดร้างเวลานี้มี
 ราวได้ทั้งสามแสน และนับแต่ตัวร้าง
 ทำไม้ไม่ทะนุบำรุง มีแต่จะสร้างวัด
 ใหม่ขึ้น ข้าพเจ้าไม่ชอบ ในมาตรา ๘๐
 ซึ่งมีว่าถ้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายอาณาจักรขอ
 ความช่วยเหลือจาก คณะสงฆ์ ใน การ
 ศึกษาของลูกบวชก็ดี ในทาง จัดหา
 สถานที่ศึกษาก็ดี หรือ ในทาง ใดๆ
 ที่ไม่ขัดต่อพุทธบัญญัติก็ดี ก็ให้คณะสงฆ์
 จัดการช่วยเหลือ ตามแต่ จะเห็นสมควร
 นี้ให้คณะสงฆ์ช่วยเหลือ ฤๅในทาง

ปกครองของเรา เราต้องยกเราช่วยในเมื่อ
 บ้านเมืองมีเหตุทุกข์ร้อน ขัดถ่วงราชการ
 เคยมีตัวอย่างว่าพระทรงแสดงในเจ้าหน้า
 ปกครองท้องที่ขอร้องให้ส่ง ออกมาช่วย
 เหลือเช่นที่จังหวัดสงขลา รพทสงเคย
 ขอร้องกันได้ ถ้าออกพระราชบัญญัติ
 แล้วก็จะขัดกัน แต่อย่างไรก็พระราช
 บัญญัติที่เราใช้อยู่แล้วนั้น ในบังคับที่สุด
 อยู่แล้ว ที่จะให้ร่วมกันนั้นทำไม่ได้ด้วย
 เรายังนับถือต่างกันและนับถือกันมานาน
 แล้วขอให้คงเป็นไปตามเดิมดีกว่า

ขุนสกลนชวิศิกัม ภาว รัฐมนตรี

ช่วยราชการ กระทรวงธรรมการ
 กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญ
 การปกครองคณะสงฆ์และร่างพระศาสนา
 ของท่านสมาชิกผู้หนึ่ง ที่ผู้เสนอมานี้
 แท้จริงก็เป็นความหวังดี กระทั่งหนึ่ง
 ที่อยากจะให้มีการปกครอง ในทางพระ
 ศาสนาเป็นไป โดยเริ่มด้วย ความ
 ห่วงดีเช่นนี้เพื่อนสมาชิกอื่นก็ได้เคย
 เสนอมาแล้ว เมื่อสมัยประชุมสามัญคราวที่
 แล้ว และกระทรวงธรรมการก็ได้รับ
 ร่างนั้น ไปประกอบการพิจารณา ซึ่ง
 กระทรวงธรรมการ ได้พิจารณาแล้ว

ก่อนที่กระทรวงธรรมการ จะ ได้ แสดง
 ความเห็นในที่สุดว่าเป็นประการใดนั้น
 ผู้เสนอความเห็นเฉพาะร่างพระราช-
 บัญญัตินี้เพื่อประกอบการพิจารณาของ
 ท่านสมาชิกในเมืองคนว่า ในหลัก
 ใหญ่ๆ นั้นมีว่า ข้อ ๔ เกี่ยวกับการ
 วางการปกครองของสงฆ์ให้อยู่ในนิการ
 ชนเดียวกัน ซึ่งเป็นหลักใหญ่ที่สุด
 ในร่างแห่ง พระราช บัญญัตินี้ หลักการ
 เช่นนี้เป็นการขัดกับหลักการ ปกครอง
 คณะสงฆ์ซึ่งรัฐมีหน้าที่ปฏิบัติคือศาสนา
 เพราะว่าการขัดกับหลักการปกครองศาสนา
 นั้น รัฐมีหน้าที่พึงอุปการะให้ศาสนา
 นั้นได้ปกครองและเป็นอยู่โดยเรียบร้อย
 ส่วนจารีตประเพณีและลัทธิชนบ
 ชรรมนิยมในนิกรชนนั้นๆ ย่อมเป็นไป
 ตามความพอใจทั้งนี้โดยอาศัย
 รัฐธรรมนูญในหลักที่ว่า เสรีภาพนั้น
 เป็นของประชาชนทุกคน ลัทธิ
 ชรรมนิยมในพระราช บัญญัติลักษณะ
 ปกครองคณะสงฆ์เดิมก็ไม่มี เพราะ
 ฉะนั้นการที่พระราชบัญญัติใหม่จะวาง
 หลักการ เช่นนั้นจึงเป็นการยากที่จะ
 กระทำไปได้ และการกระทำนั้นก็ไม่

หวังว่าจะได้ผลดีเท่าที่ผู้เสนอ ได้คาด
 หมายไว้ตั้งแต่ต้น ในหลักการว่าด้วย
 อุปชฌายะและบรรพชาอุปสมบทกรรม
 ในที่นั้นก็เป็นการณ์นอกหน้าที่ที่รัฐควร
 จะเข้าไปเกี่ยวข้อง เพราะคงเหลวนั้น
 เป็นระเบียบเป็นวินัยหรืออาณาเขตของ
 สงฆ์ ซึ่งทางศาสนานั้นควรจะได้วาง
 ระเบียบควบคุมกันเอง รัฐซึ่งมีหน้าที่
 ปกครองประชาชนพลเมืองทั่วไปจะเข้าไป
 ไปยุ่งยামในกิจทางศาสนาว่าโดยบัญญัติ
 เอาความชอบใจนั้นก็เป็นการไม่ชอบ
 เมื่อเป็นเช่นนั้นกระทรวงธรรมการก็
 เห็นว่าในข้อที่เกี่ยวกับอุปชฌายะและ
 บรรพชาอุปสมบทนั้นควรจะให้เป็นที่
 ตามลัทธิซึ่งได้ปฏิบัติกันมาตัวในลัทธิ
 นิกายนั้นๆ จะเหมาะกว่าในหมวด
 สุดท้ายซึ่งเป็นหมวดเบ็ดเตล็ดมีการลง
 โทษผู้ละเมิดนั้น ท่านผู้เสนอได้นำเอา
 หลายมาตรา ซึ่งเป็นคำเกี่ยวกับ
 ประชาชนทั่วๆ ไปมาบัญญัติไว้ด้วย
 ถ้าจะถือตามเหล่านั้นแล้ว ไม่ใช่อุปการ
 การปกครองคณะสงฆ์ เช่นผู้ใดเข้าไป
 ยิงนก ในวัดนั้นเป็น หลัก ของ กฎหมาย
 อาญา แต่มีลักษณะแต่ที่ของคำคัดค้าน
 ของคณะสงฆ์ให้เสีย ถ้าทำขึ้นแล้วให้

ปรับ ในความศึทางศาสนาเราจะเอา
กฎหมายอาญา ไปลงโทษเขาเช่นนั้นก็
เป็นการยากที่จะปรับลงของรวม ความว่า
ทางกระทรวงธรรมการยังหนักใจอยู่มาก
เพราะฉะนั้นถ้าจะให้ดีแล้วเพียงแต่
กระทรวงธรรมการรับเอา ไปพิจารณา
ซึ่งเวลานั้นทางมหาเถรสมาคมกำลัง
พิจารณาอยู่แต่จะเป็นการดีมาก

ขุนเสนาสัสดี ผู้แทนราษฎร
จังหวัดร้อยเอ็ด : กราพว่า ร่างพระราช
บัญญัติ ที่ข้าพเจ้าเห็นพ้องด้วยกับผู้เสนอ
ก็ถือว่าสำคัญผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ
มีความหวังดีที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของ
สงฆ์ในทางต่างๆ ให้เข้าร่วมเป็นอันหนึ่ง
อันเดียวกัน ในกรรมาธิปไตยสงฆ์ฆราวาส
นอกจากนี้ยังจะให้ความสมัครสมาน
สามัคคีกันและควมจริงจังทางปฏิบัติ
ข้าพเจ้าเห็นมาแล้วโดยชัดแจ้ง พระภิกษุ
สงฆ์ของเราเวลานี้มีอยู่สองคณะ คณะ
หนึ่งเรียกว่ามหานิกายอีกคณะหนึ่งเรียก
ว่าธรรมยุติกนิกาย บัดนี้เราต้องเข้าใจว่า
วัดทุกวัดจะเป็นมหานิกายหรือธรรมยุติก
ก็ดี เราเรียกว่าเป็นสาขาวรรณธรรมของ
พุทธศาสนา สองนิกายเข้าไปสำนักได้
แต่ว่ากิจวัตรของพระ ก็คือพระธรรมยุติก

บัญญัติที่ว่าวัดของตนไม่ว่าวัดใดไม่ยอม
ให้พระมหานิกายเข้าไปรับสำนักก็
แม้ที่จะเดินทาง ไปทางหลวงก็
ยอม นี่เป็นข้อบกพร่องอย่างหนึ่ง แต่
อีกประการหนึ่งมีการตีกันกันทาง
เช่นฝ่ายธรรมยุติกก็เกลียดชังมหานิกาย
ก็เคยว่าเป็นผู้รับเงินของวัดก็มีผู้ด่า
นักทั้งซอริงเกี้ยวไว้ แต่จะเห็นได้ว่า
พระธรรมยุติกนั้นก็น่าเกลียดชอบหมิ่น
กัน คือใช้วิธีเลี้ยงเสียชื่อน้อยคือวิธี
เหมือนกันแต่เอากระดากไปไว้ที่ใด
ชอบ.....

ประธานสภา : กราพว่า
ขอให้ทุกในเรื่องเด็ก ท่านพูดนอกเรื่อง
ไปแล้วขอให้พูดแต่จะรับหลักการที่
ไม่เท่านั้น

ขุนเสนาสัสดี ผู้แทนราษฎร
จังหวัดร้อยเอ็ด : กราพว่า นี่เป็น
หลักสำคัญ ต่อไปนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าควร
จะให้สมัครสมานกันเท่านั้น ถึงแม้ว่า
ในชั้นต้นจะเข้ากันยังไม่ได้ ผู้เสนอ
ไว้ร่างไว้ในมาตรา ๑๒ วรรค ๒ ว่า
ลทธิต่างๆ ซึ่งได้ถือตามตัวพระราช
บัญญัตินี้มีที่มุ่งหมายที่จะปรองดอง และ
ต่อไปข้าพเจ้าเห็นว่าอาจจะมีผลเสีย

กันไว้ อีกประการหนึ่ง พระราชบัญญัติ
ปกครองคณะสงฆ์ของเราได้ใช้มาหลาย
สิบปีแล้ว กฎกระทรวงและกฎข้อบังคับ
อันเกี่ยวกับการปกครองคณะสงฆ์ของ
เราก็กระจัดกระจายอยู่ สมควรแล้วที่
เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ขึ้นมาเพื่อ
สงฆ์จะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระบอบ
ประชาธิปไตย ข้าพเจ้าเห็นควรรับ
หลักการ

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดนครราชสีมา :
กล่าวว่า เรื่องพระศาสนาที่เคารพของ
เราเป็นอย่างไรนั้นเวลานี้ประชาชนอยู่
แก่ท่านสมาชิกทั่วไปแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึก
ไม่สบายใจที่สภาฯ นี้จะเอาทางนั้นมา
ว่าอย่างนั้น ทางนั้นว่าอย่างนั้นโน้นๆ
ก็แจ่มอยู่แก่ใจแล้ว และเราก็รับกันแล้ว
ว่า พระราชบัญญัติลักษณะปกครอง
คณะสงฆ์ควรจะได้แก้ไข และเมื่อเรา
ได้หวังว่าทางรัฐบาลกำลังปรับปรุงอยู่
แล้ว ข้าพเจ้าก็ใคร่ที่จะให้รัฐบาลรับ
เอาพระราชบัญญัตินี้ไปปรับปรุงเสียก่อน
รับหลักการ ขออย่าให้เรามาว่าทางโน้น
ทางนี้ อย่างสาหัสเสียทีเดียว เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้ลงมติให้รัฐบาลรับ
ร่างพระราชบัญญัตินี้ไปพิจารณาก่อน
รับหลักการ

นายมีง เล่าพร้อม หลงจันนรินทร์
ประศาสน์เวช รับรอง

ประธานสภา ฯ : กล่าวว่า
มีผู้เสนอให้ลงมติแล้ว จะมีผู้คัดค้าน
อย่างไรหรือไม่

นายทองอยู่ พุดพันธ์ ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดชลบุรี : กล่าวว่า รัฐบาล
รับไปข้าพเจ้าก็ไม่คัดค้าน แต่ยังมี
สมาชิกที่สนใจในเรื่องนี้อีกเป็นอัน
มาก.....

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ก็
ขอเปิดอภิปรายในที่ประชุม

นายทองอยู่ พุดพันธ์ ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดชลบุรี : กล่าวว่า ขอ
ให้เปิดอภิปรายต่อไป

ขุนเสนาสัสดี รับรอง

ประธานสภา ฯ : กล่าวว่า
ผู้ใดเห็นควรเปิดอภิปรายต่อไปโปรด
ยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่

ประธานสภา ฯ : กล่าวว่า
ผู้ใดไม่เห็นด้วยขอได้โปรดยกมือขึ้น
สมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่

ประธานสภา ฯ : กล่าวว่า
เป็นอันเปิดอภิปราย ทั้งนี้ปัญหาตามที่
มีผู้เสนอให้ลงมติว่า ควรจะส่งร่าง

พระราชบัญญัติฯ ไปให้รัฐบาลพิจารณา
ก่อนรับหลักการ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
จะโหวตมติ ผู้ใดเห็นว่าควรจะต้องร่าง
พระราชบัญญัติฯ ไปให้รัฐบาลพิจารณา
ก่อนรับหลักการ ขอให้ไปรพคกม็อน

พักประชุมเวลา ๑๗.๒๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๗.๔๐ นาฬิกา

ประธานสภา ฯ : มีกิจธุระจึง
ได้มอบให้ พ.อ. พระประจวบปัจจนึก
รองประธานสภา ฯ คนที่ ๑ ดำเนิน
การประชุมแทน

ทำการแทนประธานสภา ฯ :
กล่าวว่า พิจารณาระเบียบวาระต่อไป
วาระที่ ๔ คือร่างพระราชบัญญัติ
ลักษณะปกครองท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒)

พุทธศักราช ๒๔๗๕ ของขุนอินทร
ภักดิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์

ขุนอินทรภักดิ์ ผู้แทนราษฎร
จังหวัดเพชรบูรณ์ : กล่าวว่า ร่าง
พระราชบัญญัติฯ ที่ข้าพเจ้าเสนอมานี้ มี
หลักการว่า เพื่อบำรุง บังคับการ
เสียหายอันจะเกิดขึ้นแก่ผล ประโยชน์ ใน
การหาเลี้ยงชีพ ของราษฎร ให้ดียิ่งขึ้น
และโดยมีเหตุผลว่าการที่ท้องเพิ่มเติมบท
บัญญัติ แห่ง พระราชบัญญัติลักษณะ
ปกครองท้องถิ่นที่พระพุทธศักราช ๒๔๕๗
ขึ้นทั้งนี้เพื่อมีความมุ่งหมายที่จะให้

สมาชิกยกมือพร้อม พียงกัน

ประธานสภา ฯ : กล่าวว่

เป็นอันส่งให้รัฐบาลพิจารณา
รับหลักการ

ราษฎรผู้มีอาชีพ ในการเพาะปลูกแล้ว
เลี้ยงสัตว์พาหนะพันจากความเดือดร้อน
ที่มีอยู่ในบางจังหวัดเช่น ในจังหวัด
เพชรบูรณ์ แลจังหวัดเลย แม้ของตอน
ทั้งสามจังหวัดนั้นยอมอุทกภัย ไม่ค่อย
บ้างคงพงเขา เรียกสวนไรนาที่มีอยู่
ตามบริเวณบ้างพงเขา ที่ลานั้น แต่
ก่อน ร.ศ. ๑๒๗ ซึ่งยังมีโคไร
กฎหมายลักษณะอาญา ราษฎรจะทำ
เรียกสวนไรนาที่ใดก็เป็นเจ้าของ
ก็ไปปฏิบัติการล้อมรั้วบ้องกัน เพื่อ
มิให้สัตว์มาเหยียบฆ่าทำลายพืชผลที่
คนทำไว้ ซึ่งการล้อมรั้วนั้นไม่ได้รู้สึก
แห่งการหนักแรงอันจะเกิดความเดือด
ร้อนมากมาย เพราะไม่คิดทำรั้ว
กาดคั้นในแถวใกล้เคียงนั้น ราษฎร
จึงได้ล้อมรั้วบ้องกันพืชผลของตนสืบ
มาเป็นประเพณี ครั้นเมื่อ ประกาศ
ใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗
แล้ว ประเพณีการล้อมรั้วก็ล้มเลิก

ผู้ไม่มีกฎหมายบังคับให้กระทำ
 ในนั้นในมาตรา ๓๔๐ (๑) แห่ง
 ฝ่ายลักษณะอาญาบัญญัติไว้ว่า ผู้
 ย่อยให้บุคคลวิ หรือสัตว์พาหนะ
 ในเรือสวน ไรนาของผู้อื่น ราว
 ซึ่งมีผิดต้องระวางโทษชั้น ๒ ทั้งนี้
 สัตว์ของผู้ใดพลัดเข้าไปในเรือ
 ไรนาของเขา เจ้าของสัตว์ต้องรับ
 ค่าชดเชยเงินต้องใช้ค่าเสียหายทุกราย
 มีทิวชนมีละมาก ๆ อันการกระทำ
 ของผู้เป็นเจ้าของเรือสวน ไรนาเช่นนี้
 ถือเป็นเหตุให้มีผู้ทุจริตได้โอกาสหา
 ขโมยสัตว์ชายให้เจ้าของโดยวิธีไปทำ
 ประโยชน์ เช่นปลูกหมักปลูกยาสูบเล็ก ๆ
 ผอຍ ๆ ปลูกขวางไว้ใกล้ ๆ แม่น้ำลำธาร
 ซึ่งสัตว์จะต้องไปกินน้ำ พอสัตว์พลัด
 เข้าไปในสวนก็ถูกจับเพื่อเรียกรอค่า
 เสียหาย ย่อมเป็นการเดือดร้อนแก่ผู้
 เป็นเจ้าของสัตว์อย่างยิ่ง จึงอยู่เมื่อ
 กฎหมายบัญญัติว่าให้ตนเป็นผู้เลี้ยงสัตว์
 ของตน ตนละเลยก็ควรรับผิดชอบให้
 พึงเข้าใจว่า ราษฎรทางฝ่ายโน้นโดย
 มากหรือเกือบแทบทุกครัวเรือน เขา
 มีสัตว์เลี้ยงไว้ใช้ และทำพันธุ์ บางคน
 มีจำนวนมาก ๆ หากตัวใดไม่มีคน

สำหรับช่วยดูแลรักษาพอ ก็ต้องใช้
 วิธีปล่อยเลี้ยงตามกำลังของเขาก็คงจะ
 กระทำได้ และผู้เลี้ยงก็จะมีเวลาเหลือ
 เพราะการทำเลี้ยงชีพประจำวันของเขา
 อันต้องจกหาอันการเสียหาย ซึ่งเกิดแต่
 การไม่ล้อมรั้วนั้น ย่อมมีอยู่อีกโดย
 เอนกประการ ทั้งจะได้แก่สงเฉพาะ
 ส่วนสำคัญประกอบการพิจารณาว่า ถ้า
 หากสัตว์ที่เขา ไปในเรือสวน ไรนา
 เป็นสัตว์พลัดหรือเปื้อยที่จับตัวมาเป็น
 ของกลาง ให้เจ้าพนักงานพิสูจน์ได้
 พิษผลที่ตนลงแรงทำไว้ สัตว์ก็ตัว
 ทำลาย ไปย่อมต้องสูญเสียเงินค่าในบาง
 รายที่เจ้าของพิษผลมีใจกว้างก็พยายาม
 ทามฆ่าสัตว์นั้นเสียมีละมาก ๆ ทั้งนี้ยอม
 ตัดเป็น บ่อเกิดแห่งความไม่สงบ
 เรียบร้อยแก่การปกครองของบ้านเมือง
 จึงเห็นวถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องควา
 กฎหมาย ให้มีการล้อมรั้วเป็นการ
 บังกัน ประโยชน์ของราษฎรสองทาง
 คือสัตว์จะต้องเลี้ยง รักษาตามกฎหมาย
 อาญา ส่วนพิษผลที่เพาะปลูกก็ได้มี
 รั้วล้อมบังกันตามนัยแห่ง พระราช
 บัญญัติที่ข้าพเจ้าร่างเสนอ สักฎาว่า
 ในการที่เราเพิ่มภาระการล้อมรั้วให้

ราษฎรกระทำเช่นข้าพเจ้าได้เรียน
 แสดงมาแล้วว่าในที่บางแห่งไม่มีการ
 เคื้อครอื่น ราษฎรส่วนมากจึงร้อง
 อยู่ดีกว่า อยากให้มีกฎหมายบังคับ
 เพื่อให้คนชุกชุมทั้งใกล้กระทำ ทั้ง
 เป็นการมีอภัยแก่ผู้ทจริต ก็หาอุบาย
 จับตัวชายให้เจ้าของคงได้กลับมาแล้ว
 นั้นให้หมกสนไป ซึ่งในเรื่องนี้เมื่อ
 กราวเกิดสมัยประชุมสภาจังหวัดเพชร-
 บุรณเดือนมกราคม ๒๕๓๓ มีสมาชิก
 สภาจังหวัดนี้ในเรื่องนี้ปรึกษา แต่
 ไม่มีผลโดยเราไม่มีกฎหมายบังคับ ผล
 ที่สุดข้าพเจ้าได้ขอรับเรื่องนี้มาจัดการ
 ทางกฎหมาย บัญหาข้อใหญ่ซึ่งมีข้อไป
 ว่า ถ้าให้มีการล้อมรั้วเช่นนี้ จะเป็น
 การเคื้อครอื่น แก่ราษฎร จังหวัดอื่น ๆ
 ที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ไม่มีที่ที่จะจัดที่ดิน
 เพียงใดหรือไม่ ในข้อนี้ข้าพเจ้าเห็นว่า
 หาเป็นเหตุกระทบกระเทือนให้ท้องถิ่น
 ที่ไม่ประสงค์จะล้อมรั้วนั้น ได้รับความ
 เคื้อครอื่นไปหรือไม่ เพราะตามนัย
 แห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มิได้
 บังคับโดยเด็ดขาดคงไปว่าต้องให้กระทำ
 เสมอไปทั่วทุกแห่ง แต่เราทราบกฎหมาย
 ไว้กว้าง ๆ เพียงว่าท้องถิ่นใดที่เขามี

ความประสงค์จะกระทำ เมื่อกรมการ
 อำเภอได้ปรึกษาหารือกับท่านผู้ใหญ่
 บ้านเห็นสมควรแล้ว ของรายงาน
 เหตุผลไปขออนุญาตขอ หลวงประจักษ์
 จังหวัดพิจารณานุมัติแล้วจึงให้ส่งกระ
 ทำได้ และถึงแม้ว่าที่ใดก็ได้ส่งไปให้
 ทำการล้อมรั้วแล้ว ภายหลังเขตที่ส่ง
 ให้ล้อมรั้วมีอาณาเขตกว้างใหญ่ออกไป
 ราษฎรไม่สามารถจะกระทำ การล้อมรั้ว
 ได้ ผู้ปกครองจะส่งเพิกถอนคำสั่งเดิม
 เสียก็ทำได้ดังนี้ จึงไปตั้งคำถามถึง
 ความเคื้อครอื่น อันจะยังมีให้มากไป
 ด้วยเหตุผลดังพรรณนามานี้ ข้าพเจ้าจึง
 หวังว่าสภาฯ นี้จะมีมติจากทั้งสอง
 ผู้เคื้อครอื่นในเรื่องนี้แน่แล้ว คงจะได้
 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
 พิจารณาต่อไป และในเรื่องนี้คือร่าง
 พระราชบัญญัติ ปกครองท้องที่
 ข้าพเจ้าทราบว่าการที่จะรวมภาคไทย
 กำลังตั้งกรมการพิจารณาอยู่ เพื่อรักษา
 เวลาของสภาฯ ถ้าหากว่ารัฐบาลจะรับ
 ไปพิจารณาก่อนรับหลักการได้ข้าพเจ้า
 ก็ยินดี

น.ค. หลวงช้าง นานาสวัสดิ์
 ร.ม. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาด
 ไทย : กล่าวไปตามข้อเสนองาน

ผู้คดีเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้
ขอแสดงว่าสถานที่ทางกระทรวง
ของไทยได้ตั้งกรมการขึ้นพิจารณา
พระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่นซึ่ง
ที่รวมการขึ้นได้ทำเสร็จแล้ว คือ
ที่วางครั้งหนึ่ง และกำลังจะ
วางพิจารณาในครั้งที่สองที่สาม
ไป เมื่อผู้เสนอมมีความประสงค์
ให้รีบไปประกอบการพิจารณาแล้ว
กระทรวงมหาดไทยก็มีความขัดข้อง
จะรีบไป

ทำการแทนประธานสภา ฯ :
กล่าวว่า ผู้เสนอขอเสนอขอให้รัฐบาล
รีบไปพิจารณาและทางการก็ไม่ขัดข้อง
และถ้าหากว่าที่ประชุมไม่แสดงความ
ขัดข้องประการใด ก็จะต้องที่ประชุม
อนุมัติ เป็นอันว่าที่ประชุมอนุมัติให้
รัฐบาลรีบไปพิจารณาต่อไปร่างพระ
ราชบัญญัติโรคติดต่อ (ฉบับที่ ๒) พุทธ
ศักราช ๒๔๗๕ พิจารณาเป็นวาระที่ ๒

เลขานุการสภา ฯ : อ่านว่า
ร่างพระราชบัญญัติโรคติดต่อ (ฉบับที่
๒) พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๑
มาตรา ๒ มาตรา ๓ ไม่มีการแปรญัตติ
ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔ มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๕
ในร่างพระราชบัญญัติไม่มีการแปร
ญัตติ ไม่มีการแก้ไข

ทำการแทนประธานสภา ฯ :
กล่าวว่า การพิจารณาในวาระที่ ๒
เป็นอันว่าผ่านไป ข้าพเจ้าจะให้ลงมติ
ในวาระที่ ๓ ต่อไป ผู้ใดเห็นว่าร่าง
พระราชบัญญัตินี้ควรประกาศบังคับใช้
เป็นกฎหมายได้ ขอให้ไปยกมือขึ้น
มีสมาชิกยกมือพร้อมเพรียงกัน

ทำการแทนประธานสภา ฯ :
กล่าวว่า เป็นอันว่าร่างพระราชบัญญัติ
นี้ออกบังคับใช้เป็นกฎหมายได้ ต่อไป
ร่างพระราชบัญญัติอากรแสตมป์ (ฉบับ
ที่ ๕) พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งคณะ
กรรมการสามัญชุกที่ ๒ พิจารณา
เสร็จแล้ว ขอให้พิจารณาต่อไป

เลขานุการสภา ฯ : อ่านว่า
ร่างพระราชบัญญัติอากรแสตมป์ (ฉบับ
ที่ ๕) พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา
๑ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒ มาตรา
๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖
มาตรา ๗ ไม่มีการแก้ไข

ทำการแทนประธานสภา ฯ :
กล่าวว่า การพิจารณาในวาระที่ ๒ เป็น

อันผ่านไป ท่านได้เห็นว่าพระราชบัญญัตินี้สมควรประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมายได้ ขอให้โปรดยกมีขึ้น มีสมาชิกก็มีพร้อมเพียงกัน

ทำการแทนประธานสภา ฯ : กล่าวไว้ เป็นอันว่าพระราชบัญญัตินี้ ออกประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมายได้ ต่อไปร่างพระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายไปดิศ พุทธศักราช ๒๔๗๕ ของ ร.ค. ดัต รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง

ร. ค. ดัต รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง : กล่าวไว้ หลกการแห่งร่างพระราชบัญญัติที่ ข้าพเจ้าได้เสนอมานี้เพื่อที่จะให้ยกเลิกกฎหมายเก่าโบราณซึ่งได้ออกใช้มาแล้วถึง ๖๐ ปีนั้นเสีย เหตุผลที่ข้าพเจ้าเสนอพระราชบัญญัติขึ้นมานี้โดยเหตุที่ว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายเก่าถึง ๓ สมัยคือได้ออกใช้ตั้งแต่จุลศักราช ๑๒๓๗ ก่อนใช้รัตนโกสินทร์เสียอีกจนบัดนี้ได้เปลี่ยนมาใช้พุทธศักราชแล้วอายุของกฎหมายฉบับนี้จึงนับได้ถึง ๖๐ ปี นับว่าเก่าเกินสมัย ด้วยในสมัยก่อนมาได้มีกฎหมายอื่นออกใช้โดย

ลำดับและกฎหมายที่ออกใช้หลังนั้นต่างได้มีบทบังคับตามข้อใด ๆ ของกฎหมายไปดิศอยู่จนเกือบจะครบถ้วนแล้วกฎหมายไปดิศจึงไม่มีประโยชน์ เพราะปรากฏว่าบางครั้งเมื่อใจทักฟ้องหาในคดีบางเรื่องตามกฎหมายนั้น ถึงกับตุลาการผู้พิจารณาคดีกฎหมายไม่ได้ก็มี เมื่อเป็นดังนี้ก็นับว่าเป็นการยุ่งยากแก่ผู้ไร้และนักศึกษาที่จะทราบกฎหมายโดยไร้เหตุ ด้วยเหตุผลดังนี้กฎหมายไปดิศฉบับนี้ที่เกิเกิดขึ้นนั้นข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่าในเวลาอันนั้นเกือบจะไม่มีเหลือ รัชชยุเลศกึ่งข้าพเจ้าจะขออภิปรายให้ข้าพเจ้าสักหน่อย เพราะมีเวลาพอ กึ่งแรก ๑ ถึงข้อ ๑๐ ว่าด้วยการเข้ารับราชการตำรวจ และวิธีที่ตำรวจปฏิบัติ ซึ่งส่วนแต่มีในพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ได้มีอยู่ในระเบียบการรับตำรวจโดยเฉพาะแล้วข้อ ๑๑ ถึงข้อ ๑๒ ว่ากับไปดิศมีความดีและความชอบ ในหน้าที่ ซึ่งส่วนแต่มีในพระราชบัญญัติบางแห่ง บำนาจข้าราชการพลเรือน แล้วข้อ ๑๓ ถึงข้อ ๑๖ ว่าด้วยการรับราชการตำรวจและ

เป็บการของตำรวจอยู่แล้ว และข้อ
เมื่อมีรัฐธรรมนูญแล้วก็ใช้ไม่ได้
พอเจ้าจะอ่านให้ฟัง ข้อ ๑๗
ควาอย่างโรบาง ข้อ ๑๗ อินต-
กเตอร์เยเนอราล แลออกพีตเซอร์
กรมโปลิศเห็นการสิ่งไรที่ยัง ไม่มีใน
กฎหมาย ควรจะตองคงกฎหมายเพิ่ม
ขึ้น ก็ให้ความขึ้นดวยค่านับ
ปึกมทุกพระกรุณาให้ทราบฝ่าละออง
ธุลีพระบาทก่อน กฎหมายนี้ ดู
เป็นอย่างไร และข้อ ๑๘ ถึงข้อ ๒๔
ว่าด้วยหน้าที่ตำรวจในเวลารักษาการณ
นี้ก็มีระเบียบตำรวจและบางแห่งก็มี
กฎหมายลักษณะอาญาบังคับอยู่แล้ว
ข้อ ๒๕ ว่าด้วยให้ตำรวจรักษาความ
เรียบร้อยตามถนน นี้ก็มีในพระราช
บัญญัติตำรวจทางบกอยู่แล้ว ข้อ ๒๖
ถึงข้อ ๒๙ การรับแจ้งความ นี้ว่าด้วย
ตำรวจรับแจ้งความของหายอะไรต่างๆ
เหล่านี้ ก็มีอยู่ในกฎหมายลักษณะอาญา
และระเบียบการของตำรวจอยู่แล้ว ข้อ
๓๐ ถึงข้อ ๓๖ ว่าด้วยรักษาของและ
รักษาความเรียบร้อย มีในพระราช-
บัญญัติปกครองท้องที่และกฎหมาย
อาญาแล้ว ข้อ ๓๗ ถึง ๓๘ ว่าด้วย
ปลุกที่สำนวน นี้ก็มีในพระราชบัญญัติ

ตำรวจทางบกอยู่แล้วเหมือนกัน ข้อ ๓๙
ว่าด้วยการเลี้ยงสัตว์ ปลอกปลัดเสย
ตามถนนอะไรเหล่านี้ นี้ก็มีอยู่ในกฎหมาย
ลักษณะอาญาอยู่แล้ว ข้อ ๔๐ ถึงข้อ
๔๑ ว่าด้วยการขบถจอกาตรมถนน
นี้ก็มีอยู่ในพระราชบัญญัติรถยนต์และ
พระราชบัญญัติตำรวจทางบกอยู่แล้ว
ข้อ ๔๒ ว่าด้วยการซึกเขียนอะไรตาม
กำแพงตามถนนอะไรเหล่านี้ ข้าพเจ้า
เอาไปไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา ข้อ
๔๓ และข้อ ๔๔ ว่าด้วยข้อวิภาษกัน คือ
เช่นแย่งนำประปาในเวลาในที่นั้น และ
เปลือยกายกลางถนนเหล่านี้ก็มีอยู่ใน
กฎหมายลักษณะอาญาและพระราช-
บัญญัติศาวดารอยู่แล้ว ข้อ ๔๕
ว่าด้วยการตักขุดจาระบีสตาละการม-
ถนนหนทางนี้ข้าพเจ้าก็เอาไปไว้ใน
กฎหมายลักษณะอาญาที่จะได้เสนอต่อไป
ข้อ ๔๕ ตอนท้าย มาตรา ๕๒ ว่าด้วย
การต้อนสัตว์ และเล่นการพนัน
กันกลางถนน นี้ก็มีในกฎหมาย
ลักษณะอาญาและกฎหมายของราช
ทางบกกฎหมายการพนันและระเบียบ
การตำรวจมีอยู่แล้ว ข้อ ๕๒ ตอน
ท้ายข้าพเจ้าได้ไปไว้ในกฎหมาย
ลักษณะอาญา ข้อ ๕๓ การจับทาส

นี้ว่าด้วยการจับทาสใดใครไปแจ้งว่าทาส
หนีไปแล้วเช่นนี้ หรือจับผู้ร้ายถืออาวุธ
นี้ก็มีในกฎหมายเด็กทาส และก็ได้เลิก
ทาสไปนานแล้ว กฎหมายนี้มีไว้
ทำไมกัน ในกฎหมายอาญาก็มี กฎหมาย
ฉบับนี้ได้ขึ้นกันดังนี้ ซึ่งข้าพเจ้าขอ
โอกาสอันให้ท่านฟังสักท่อนขอ ศกมศศ
๑๒๓๗ วรรณะสังวัจฉระจกรมาศ
ศกมศษณะวะมีศักดิ์ พุฒวารปริเฉทกาล
กำหนดพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา
จุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้า
อยู่หัวมีพระบรมราชโองการมหาราช
บัณฑุสสุตสังหนาท.....

ทำการแทนประธานสภา ฯ :
กล่าวว่า ไม่จำเป็น พิจารณาในเรื่อง
ดีกว่า

ร.ต. ถัด รัตนพันธ์ ผู้แทน
ราษฎร จังหวัดพัทลุง : กล่าวว่า
ข้าพเจ้ายังมีโอกาสนี้ว่าจะอ่านให้
สมาชิกฟังเพราะว่าสมาชิกบางท่านคงจะ
ไม่ได้ฟัง.....

ทำการแทนประธานสภา ฯ :
กล่าวว่า ขอให้ท่านพูดในหลักการ
อย่าไปนอกหลักการ

ร.ต. ถัด รัตนพันธ์ ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดพัทลุง : กล่าวว่า

“ข้อ ๑๓ ถ้าสายที่ไปเขยตายน
กอบปริน กอนสเคอเนลเมื่อทวาร
ราชการ ถ้าเสพรามาโดยสกี
ไม่เข้าเวร ตามเวลา ๑ นอกทลน
ไม่เข้าเวร ๑ เข้าเวรไม่ระวังการ
เหล่านี้เป็นคั้น และมีอีกมาก แต่
ข้าพเจ้าจะไม่อ่านเพราะจะเสียเวลาเปล่า
๑ ข้อ ๑๗ อินสเปกเตอร์เยนเนอร์ฟ
แลตออฟฟิศเซอร์ในกรม ไม่ติดเห็นการ
สิ่งไรที่ยังไม่มีในกฎหมาย การจะคง
ทั้งกฎหมายเพิ่มเติมขึ้น ก็ให้หาความ
ขึ้นถวายคำนำบังคมทูลพระกรุณาให้
ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทก่อน
เหล่านี้.....

ทำการแทนประธานสภา ฯ :
กล่าวว่า เมื่อก่อนได้กล่าวแล้ว ขอให้
ระวังรักษาเวลาสักท่อน

ร.ต. ถัด รัตนพันธ์ ผู้แทน
ราษฎร จังหวัดพัทลุง : กล่าวว่า
เมื่อสรุปพร้อมแล้ว กฎหมายฉบับนี้ไม่มี
ประโยชน์อะไรเลยที่จะมีไว้ในเวลานี้
เพราะว่าข้าพเจ้าได้ทราบดีแล้ว เห็นว่า
สิ่งไรที่ยังไม่มีในกฎหมายฉบับอื่น
ข้าพเจ้าก็ได้ขอแก้ไขกฎหมายฉบับ
อาญาไปแล้ว ซึ่งจะได้เสนอต่อไป

พระฉันทน์กฎหมายฉบับนี้มิเอาไว้
 ไปมกัน เราจะได้รับเสรีภาพในทาง
 กฏอยู่แล้ว ถ้าเราเอากฎหมายนี้ไว้
 ที่มีประโยชน์อะไรเลย ทางประเทศ
 นี้จะเห็นว่าเมืองไทยยังมีกฎหมาย
 อุดมยิ่งหรือ เพราะเป็นกฎหมาย
 เมื่อครั้ง ๖๑ ปีมาแล้ว จึงอยู่
 กฎหมายที่ออกตั้งแต่ครั้งสมเด็จพระ—
 รเอกาทศรถหรือสมเด็จพระบรมไตร
 โลกนาถเดสดำนั้น อาจจะยังใช้ได้ดี
 แต่ต้องมีประโยชน์ กฎหมายนี้ไม่มี
 ประโยชน์อะไรเลย ข้าพเจ้าจึงเสนอ
 ขึ้นมาเพื่อให้แก้ไขเสีย เพื่อให้อำนาจ
 ศาลของเรานับรู้อย่างเต็มที่ อย่าให้
 ทางประเทศเขาว่าเราได้ แต่อย่างไรก็
 ตามข้าพเจ้าเชื่อแน่ว่า ถ้าหากว่ารัฐบาล
 ของชอรัม เรือง ของข้าพเจ้านไป
 พิจารณาจนแล้ว ข้าพเจ้าขอคัดค้าน
 ลงหน้าไว้ว่า เท่ากับรัฐบาลคดีที่
 ของสมาชิก.....

ทำการแทนประชาชนสภา ฯ :
 กล่าวว่า ข้าพเจ้าคิดว่าออกจะนอกเรื่อง
 รัฐบาลยังไม่ได้ขออะไรเลย พวกค
 หลักการ อย่าให้ยักยัดวันกั.

ร.ต. ดต. รตนพันธ์ ผู้แทน
 ราษฎรจังหวัดพทกุง : กล่าวว่า
 ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้ว ถ้าอะไรควรมี
 ข้าพเจ้าก็เอาไปไว้ในกฎหมายลักษณะ
 อาญาซึ่งจะเสนอต่อไป ข้าพเจ้าเห็นว่า
 กฎหมายตั้งแต่ครั้งโบรมโบราณควรจะ
 เลิกเสียก็ เพราะฉะนั้นขอไทยยกเลิก
 กฎหมายนี้เสีย.

น.ค. หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์
 ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 มหาดไทย : กล่าวว่า ในเบื้องต้น
 รัฐบาลชอรัมรับรองคำขอของท่านสมาชิก
 ผู้เสนอว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมาย
 สามัคคี ราช หรือว่าทำแผ่นดิน อะไรก็
 แล้วแต่ ซึ่งเป็นความจริงเป็นเช่นนั้น
 และในการที่เรามีกฎหมายเช่นนั้นหา
 เป็นข้อที่ควรจะวิพากษ์ในเรื่องอำนาจศาล
 แต่ประการใดไม่ เพราะว่ามี
 ประเทศเขาอาจจะเห็นว่าเรามีกฎหมาย
 เก่าอะไรเช่นนั้น มันไม่ใช่เป็นเรื่องซึ่ง
 ท่านสมาชิกควรจะข้องใจอะไรกันมาก
 ประเทศอื่น ๆ เท่าที่ข้าพเจ้าทราบ
 กฎหมายตั้งแต่สมัยโบเรียนก็มี และใน
 บางครั้งบางคราวก็เกิดเรื่องขึ้นด้วยกับ

เมืองไทย ก็พากันไปกันพบก็เอา
กฎหมายเก่ามาลงโทษเช่นเดียวกับเรื่อง
ถ่ายบัสสาวะริมกำแพง และของเขา
เก่ากว่าของเรามากมาย และไม่ควรถ
ทานสมาชิกจะน้อยออกน้อยใจประก
โค และยังกว่านั้นยังมีกฎหมายอื่น ๆ
อีกมากซึ่งในเวลานั้นยังใช้อยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตัวอย่างง่าย ๆ เป็นต้น
ว่า เรามีกฎหมายดีอีกกฎหมายตั้งแต่
พุทธศักราช ๑๒๓๒ ซึ่งอ่านยากกว่า
ก็เป็นหลักเกณฑ์ในการที่เก็บภาษี
โรงเรือนที่ใช้อยู่ในชื่อเท็จจริงทุกวันนี้
คงนี้เป็นต้น รัฐบาลเห็นว่าถ้าเพียงแต่
ความเก่าของกฎหมายนั้นหาใช่เป็นเหตุ
ที่จะทำให้การแก้ไขกฎหมายอย่างใด
ไม่แก่ส่วนการที่ไม่เหมาะสมอย่างใด
นั้นเป็นข้อซึ่งควรระมัดไซ้และรัฐบาล
ได้เห็นแล้วว่ากฎหมายไปลิตนเป็นการ
ไม่เหมาะสมในบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งควร
จะต้องประมวลใหม่ กระทรวงมหาดไทย
ได้ตั้งกรรมการขึ้นพิจารณาในเรื่องนี้
และได้ดำเนินการอยู่แล้ว และด้วยเหตุ
วาระเบียบราชการบริหารกำลังเปลี่ยนแปลง เราจึงไม่เห็นว่าเราจะแบ่งการ-

งานกันอย่างไรในระหว่างที่ศาล และ
ในระหว่างตำรวจจะมีหน้าที่อย่างไร
อะไรบ้าง ซึ่งควรจะไปอยู่ในเทศบาล
หรือว่ารัฐบาลกำลังจะทำ หรือว่า
ท้องถิ่นจะทำ ซึ่งผู้ร่างพระราชบัญญัติ
ปกครองท้องถิ่นก็กำลังหาทางปรับปร
อยู่ ยังไม่รู้ว่าจะแก้ไขในรูปแบบ
เกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องประม
ปรึกษา เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การ
บริหารราชการจึงจะดำเนินไปได้โดย
สะดวกดี และท่านสมาชิกพยายามจะ
แยกแยะมาตราต่าง ๆ ให้เห็นว่าเวลา
นี้กฎหมายไปลิตก็ไม่มีอะไรซึ่งใช้
ซึ่งถ้าความจริงเป็นเช่นนั้นท่านจะต้อง
มาวิพากษ์อะไรที่จะมาเสนอให้ตัดกฎหมาย
นี้ เมื่อกฎหมายใหม่มีขึ้นก็เปรียบกับเก
ประการใดก็เลิกไปในตัว คงเหลือแต่
การซีกกำแพงหรือบัสสาวะริมกำแพง
และเมื่อเป็นเช่นนั้นเราอาจจะมาบัญญัติ
ในกฎหมายอาญาก็ได้ แต่ความจริงหา
เป็นเช่นนั้นไม่ ท่านสมาชิกจะเห็นได้
ว่าสำหรับกฎหมายไปลิตก็มีมาตรา
ต่าง ๆ ซึ่งซ้ำพจากที่เตรียมมาเหมือนกัน
ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังใช้ประโยชน์

๑๘, ๒๓, ๒๔, ๒๕, ๓๑.
 ๓๕, ๓๘, ๓๘, ๓๙, ๔๓, ๔๔, ๔๕.
 ๕๖, ๕๗. และ ๕๘ ยังใช้อยู่และ
 เป็นเรื่องที่ดี ๆ ไม่ใช่ว่าเป็นเรื่องที่
 มีกั เป็นพื้น ว่าเป็นข้อ ๓๐ "ถ้าเกิด
 ไฟไหม้ขึ้นในที่แห่งใดก็ตามใดที่อยู่ใน
 กองไฟปลิศโค้วรักษาดีและมีไซท์ของที่
 ของปลิศคกั ปลิศคทรักษายามใกล้-
 เคียงพอจะไปช่วยทัน ก็ให้ปลิศคนาย
 ไพรไปดับไฟที่ไหม้ในที่แห่งนั้น ค้าปล
 นั้นให้ไฟดับโดยเร็ว แล้วให้ช่วยระวัง
 ของ ๆ ผู้ที่ถูกไฟไหม้ซึ่งเหลืออยู่....."
 ทั้งนี้เป็นคั้น ก็เป็นของที่มีประโยชน์
 ข้อ ๒๕ ในคาวที่จะให้ปลิศระวังทุก
 แลห้ามปราม ในท้องถนนที่ ปลิศ ได้
 รักษาอย่าให้ราษฎรชาวบ้านปลุกพะเหิง
 และวางสิ่งของเข้ามาในแควถนน ให้
 กิดทางรอดทางม้าทางคนเดินไปมาถ้าผู้ใด
 ทำคังว่ามานั้น ก็ให้ปลิศห้ามปราม
 บังคับให้เจ้าของรถออก และเก็บของ
 นั้นไปเสียให้พ้นแควถนน นี้ก็ยังเป็น
 ของที่มีประโยชน์เหมือนกัน ในข้อ ๒๓
 "ถ้ามีผู้เสพสุราเมา เมาในท้องถนน
 แคะหาได้ทำร้ายผู้หนึ่งผู้ใดไม่ ถ้าปลิศ
 เห็นก็รีบเอาเวลาของเขาของผู้หนึ่งมีความ

สงสัยว่าผู้ที่เมานั้น จะเที่ยวทำร้าย
 ผู้หนึ่งผู้ใด ถ้าจะมีเหตุกับผู้ที่เมานั้น
 ประการใดก็ให้ปลิศจับตัวผู้หนึ่งมาซึ่ง
 ไว้กว่าจะสว่างมาเป็นปรกติแล้ว จึงให้
 ปลือยตัวไป....." นี้ก็มีประโยชน์
 การเล่นในท้องถนนหลวง การทำกา
 ไรที่ชองไรต่าง ๆ ในเรื่องการเมืองสุรา
 ถือไม่พลองกระบองนั้นชองไรต่าง ๆ ในที่
 ประชุมปลิศคกั อาจจะให้เกิดไม่พลอง
 กระบองสั้นหรือว่าจับเป็นระของเอาไป
 ชิงเสียบ้างก็ได้นั้นก็มีประโยชน์ ทั้งนี้เป็น
 คั้น ท่านสมาชิกก็จะเห็นได้ว่ามีกฎหมาย
 ปลิศยอมเป็นประโยชน์อยู่เป็นอันมาก
 เพราะฉะนั้น ความเก่าของกฎหมายแต่
 อย่างเดียวหาเป็นความเพียงพอแก่
 ประการใดไม่ รัฐบาลเห็นชอบด้วยว่าใน
 การที่จะปรับปรุงเสียใหม่ แต่ที่จะยกเลิก
 ของเก่านั้นต้องมีของใหม่มาแทนที่ แต่
 ด้วยเหตุที่การบริหารราชการในระเบียบ
 นี้ยังไม่เป็นที่ยุติแน่นอนลง รัฐบาลจึง
 ไม่สมควรที่จะเสนอแก้ไข ได้ในสมัย
 ประชุมนี้ และรัฐบาลเห็นว่า การที่
 ท่านสมาชิกเกรงว่า รัฐบาลจะรับไป
 พิจารณาแล้ว จะเป็นการกิดสิทธิขึ้น
 พระราชบัญญัติขึ้นรับไปพิจารณาไม่ได้
 เพราะเหตุว่าเป็นการยกเลิกกฎหมาย

และรัฐบาลก็ไม่ได้ตั้งใจว่าจะรับไป
พิจารณา

ร.ต. ถัด รตนพันธ์ ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดพิจิตร : กล่าววา
ข้าพเจ้ายินดีที่ทางรัฐบาลได้ชี้แจงมา
เช่นนั้น แต่ข้าพเจ้าเสียใจอย่างยิ่งเพราะ
ได้เรียนแล้วว่ากฎหมายนี้ออกมาถึง ๖๐ ปี
๓ แผ่นดินแล้ว ทำไมจึงไม่เปลี่ยนแปลง
สักที เมื่อสมาชิกได้พบเข้าว่า
ควรเปลี่ยนแปลง รัฐบาลกลับบอกว่า
ยังใช้ได้ ข้าพเจ้าเคยบอกแล้วว่ากฎหมาย
ตั้งแต่ครั้งสมเด็จพระเอกาทศรถหรือ
สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ถ้าได้แล้ว
ก็ยังใช้ได้แคบกว่ากฎหมายว่าไม่มี
อะไรในกฎหมายนี้ที่เห็นว่าควรใช้ได้
อย่างรัฐมนตรีได้กล่าวแล้วว่าไฟไหม้
เจ้าพนักงานก็มีอำนาจเรียกให้ราษฎร
ช่วยเหลือได้ กฎหมายอาญาก็มีอยู่แล้วทั้ง
นั้น ถ้าใครแก้อะไรพลองกระของต้น
กฎหมายอาญาก็มีอยู่แล้ว ทำไมจึง
ยังยืนกรานอยู่ว่า ไม่ควรออกกฎหมาย
ฉบับนี้ ไม่จำเป็นเลย ข้าพเจ้าเห็น
ว่าควรจะมีหลักการพระราชบัญญัติ
คือให้ยกเลิกเสียทีเดียว แต่อันไหนที่
รัฐบาลยังเห็นว่าควรจะใช้ได้นอกจากที่

ข้าพเจ้าเสนอพระราชบัญญัติขึ้นมาต่อ
รัฐบาลควรจะแปรญัตติลงมาจะชอบ
รัฐบาลรับเอาไปก็เอาไปเก็บไว้ ตั้ง
เช่นนั้นไม่ชอบ...

ทำการแทนประธานสภา
กล่าวว่า รัฐบาลบอกแล้วว่าไม่รับเอา
ไป

ร.ต. ถัด รตนพันธ์ ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดพิจิตร : กล่าววา
ฉะนั้นในเรื่องนี้ข้าพเจ้าไม่ยอมให้รับไป
พิจารณา

ขุนพิเคราะห์คดี ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี : กล่าววาถ้าพูด
ถึงกฎหมายไปดัดกันแล้วข้าพเจ้าเห็นว่า
ยังมีส่วนที่ใช้ได้อยู่มากมาย อย่าง
ที่ทำนารัฐมนตรีได้แถลงก็ให้เห็นคุณ
ในกฎหมายไปดัดหลายครั้ง เช่น จับผู้
ก่อเหตุทำพระราชบัญญัติลักษณะ
ปกครองท้องที่ จะต้องไปตรวจ
ภายใน ๔๘ ชั่วโมง ถ้าเมื่อไม่ทันก็
ต้องเลื่อนเวลาออกไป บัญชีอาชญากรรม
นอกจากนั้นจะไปอาศัยกฎหมายปกครอง
บอกว้ให้ไปดัดไปช่วย หรือเวลาเกิด
เพลิงไหม้ถ้าจะอาศัยกฎหมายอาญา ใน
บทกฎหมายที่ไม่ได้บังคับให้เจ้าพนักงานไป

ยอมแต่เพียงว่าเจ้าพนักงาน มีอำนาจ
ให้ไปราชฎราชว ถ้าไม่ช่วยก็ต้อง
โทษ ส่วนกฎหมายไปลัดเมื่อเมาและ
ก็ว่าอาจจะแสดงเคระกะและก่อเหตุได้
ลัดก็เอาไปเก็บไว้ รู้ดีกว่ายังมี
ระโยชน์อยู่ ที่นี้ถ้าเราจะแก้ให้ก็
จออกจนกฎหมายอาญาและกฎหมาย
ปกครองก็ต้องให้มีเมื่มี นนมแก้ไขให้
ยรูปเขาร่างให้ดี จะมาเอะอะตาม
ชนนี้ ที่ใช้โคก็มีที่ใช้ไม้ไค้ก็มี เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรรับหลักการ
แต่ถ้าจะให้รับไปรับปรุงเสียใหม่
ถ้าเจ้าก็เห็นชอบและขอเสนอให้สมมติ

มีสมาชิกรับรอง

ร.ต. ถัด รตน พันธุ์ ผู้แทน
ราชฎจังหวัดพทลุง : กล่าววา
กฎหมายฉบับนี้ข้าพเจ้ามีความประสงค์
จะมาแสดงต่อสมาชิก.....

ทำการแทนประธานสภาฯ :
กล่าวว่า มีผู้ขอให้สมมติแล้ว ท่านจะ
อภิปรายก็ต้องขอเบิอกอภิปรายก่อน

ร.ต. ถัด รตน พันธุ์ ผู้แทน
ราชฎจังหวัดพทลุง ฯ : กล่าววา
ข้าพเจ้าเห็นว่าที่คนสมมติยังไม่ ได้ พัง

กันก็ ฉะนั้นข้าพเจ้าขอเบิอกอภิปราย
ต่อไป

ทำการแทนประธานสภาฯ :
กล่าวว่า ผู้ใดเห็นว่าควรเบิอกอภิปราย
ต่อไป โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๓ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ :
กล่าวว่า ผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
มีสมาชิกยกมือ ๒๔ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ :
กล่าวว่า เป็นอันว่าเบิอกการอภิปราย
ร.ต. ถัด รตน พันธุ์ ผู้แทน
ราชฎจังหวัดพทลุง : กล่าววา เมื่อ
รัฐบาลรับไปพิจารณาแล้วข้าพเจ้าขอฝาก
ความ.....

ทำการแทนประธานสภาฯ :
กล่าวว่า ไม่ใช่ ท่านผู้ใดเห็นว่าควร
จะรับหลักการแห่งราชฎฉบับนี้
ฉบับนี้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๘ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ :
กล่าวว่า ผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือ
ขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๒๔ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ :
กล่าวว่า เป็นอันว่าพระราชฎฉบับนี้

ฉบับนี้ตกไป ต่อไปวางพระราชนิพนธ์แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๕ ของ ร.๓. ถัด รตนพันธุ์

ร.๓. ถัด รตนพันธุ์ ผู้แทนราษฎร จังหวัดพิจิตร : กล่าวกฎหมายฉบับเมื่อก่อนที่ข้าพเจ้าเสนอและสภาฯ ได้ลงมติไปแล้วนั้น นับว่าเป็นกฎหมายสำคัญ ซึ่งจะได้พิจารณากฎหมายฉบับนี้ต่อไป แต่เมื่อสภาฯ นี้ได้ลงมติให้รัฐบาลรับไปพิจารณา จะเป็นที่ปรึกษา ซึ่งข้าพเจ้ายังไม่แน่ใจ...

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา ท่านเขาใจผิด... รับไปพิจารณาพระราชบัญญัติเมื่อก่อนได้ตกไปแล้ว

ร.๓. ถัด รตนพันธุ์ ผู้แทนราษฎร จังหวัดพิจิตร : กล่าววา เพราะฉะนั้นกฎหมายฉบับนี้ไม่มีประโยชน์อะไรที่ข้าพเจ้าจะเสนอขึ้นมา เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอถอน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา ผู้เสนอขอถอน... ประชุมไม่ชักช้า จะให้ยกให้ผู้เสนอตอนไป ไม่มีผู้ใดขัดข้องเป็นอันให้ถอนไปได้

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

แช ยูนิพันธ์
 ทองอยู่ พงษ์พันธ์
 เทียบ นันทแพทย์
 ขุนวราศาศน์ครตกิจ
 ร.ท. ทองคำ กล้ายโสภา
 ทองกระจ่าย รัชตะวรรณ
 บุญมี กุญจนาคกร
 บุญศิริ เทพาคำ
 ร.ท.ท. บุญแถม ปิยะานนท์
 เลียง ไชยกาล

ปภาพ บุญ - ทลง ผู้ตรวจรายงาน
 ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์
 บุญช่วย สุคนธมัท
 ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
 ศิริ อินทร
 ประเทือง อินทร
 ถิน ขุฑะรพ
 สุรินทร์ สัทธการ

ตรวจแล้ว วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐

หลวงศกกรรมบดี

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พระยามานวราชเสวี

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร